

LIPIEC-SIERPIEŃ.

Z ZARZĄDU GŁÓWNEGO T. S. L.

Program XXI Walnego Zjazdu T. S. L. w dniach 28 i 29 września 1913 r. w Tarnowie.

Pierwszy dzień obrad: niedziela 28 września.

- 1) Godzina 9 rano: Uroczyste nabożeństwo u XX. Filipinów.
- 2) Godzina 10 rano: Inauguracyjne posiedzenie Walnego Zjazdu w sali „Sokoła“ I.
 - a) przemówienie prezesa T. S. L. Dr E. Bandrowskiego;
 - b) przemówienie reprezentantów i Towarzystw polskich;
 - c) referat „Podstawy organizacji Towarzystwa Szkoły Ludowej a jego nie-dobór finansowy“ (referent p. St. Natanson).
 - d) Wybory do Komisji:
Sprawozdawczej;
Finansowej,
Pracy oświatowej szkolnej,
Opieki pozaszkolnej nad młodzieżą,
Dla spraw robotniczych,
Czytelniano-odczytowej.
- 3) Godzina 3 po południu: zwiedzanie m. Tarnowa;
- 4) Godzina 4 po południu: obrady Komisji w salach Gimnazjum I.
- 5) Godzina 9 wieczór: wspólna wieczerza w sali „Sokoła“ I.

Drugi dzień obrad: poniedziałek 29 września.

- 6) Godzina 10 rano: Posiedzenie plenarne w sali „Sokoła“ I.
 - a) Referat Komisji Sprawozdawczej i Finansowej. Dyskusja.
 - b) Głosowanie nad wnioskami Rady Nadzorczej w sprawie absolutorium dla Zarządu Głównego T. S. L.
 - c) Wybory do Zarządu Głównego T. S. L. i Rady Nadzorczej (głosowanie rozpocznie się o godzinie 11 przed południem w osobnej sali, w której urzędować będzie Komisja skrutacyjna do godziny 1).
- 7) Godzina 3 po południu: Przedstawienie w Kinoteatrze T. S. L.
- 8) Godzina 4 po południu:
 - a) Uchwały i rezolucje innych Komisji.
 - b) Wnioski i interpelacje.
 - c) Zamknięcie Walnego Zjazdu T. S. L.

OKÓLNIKI.

L. 1828.

Okólnik Nr. 16.

Kraków, dnia 19 kwietnia 1913.

Do Zarządów Kół i Związków Okręgowych T. S. L.

Sprawa nalepek iluminacyjnych i obchodów 3-go Maja.

Dorocznym zwyczajem wydał Zarząd Główny T. S. L. nalepki iluminacyjne na dzień 3 Maja według oryginalnego rysunku artysty malarza W. Jastrzębowskię. Nalepki należy już teraz zamawiać w Zarządzie Głównym, abyśmy mogli na czas skutecznie ekspedycję. Cena nalepki 10 halerzy; z rozsprzedaży nalepek Koła, jak zwykle, uzyskają $33\frac{1}{3}\%$ rabatu, a przy rachunku gotówkowym ponadto 5% skonta kasowego na swoje cele. Prosimy przeto o intensywne zorganizowanie rozsprzedaży, aby tak Zarząd Główny, jak i Koła, mogły uzyskać jak największy dochód z tego źródła.

Zarazem wzywamy Zarządy Kół i Związków o gorliwe zajęcie się przygotowaniem obchodów majowych, nie tylko w swoich siedzibach, ale na całym terenie swej działalności. Uroczystości majowe powinny się odbyć w siedzibach Kół w dniu 3 i 4 maja, zaś po wsiach i czytelnich należy urządzać obchody przez cały miesiąc maj. Przy układaniu programów obchodów należy dołożyć starań, aby nie tylko sama uroczystość wypadła jak najważniejszej i najpiękniejszej, ale aby obchody te przyniosły jak najwydatniejszy rezultat materalny dla T. S. L. z tytułu Daru Narodowego 3 Maja, który umożliwiłyby Towarzystwu przetrwanie kryzysu finansowego w bieżącym krytycznym roku.

Intensywna akcja w jesieni zeszłego roku w celu pozyskania funduszów na umorzenie długów T. S. L. przyniosła nam około 50.000 K. Wobec tego, że pensye miesięczne wynoszą 30 000 K nie licząc innych wydatków, powyżej wspomniana kwota nie pokryła nawet wydatków na pensye w dwu miesiącach. Dotychczas także nie pozbyliśmy się wydatków na szkoły średnie, choć jest uzasadniona nadzieja, że gimnazjum bialskie od września przejdzie na etat rządu, a szkoła w Halcnowie na etat kraju. Pozostaną jednak inne szkoły, których utrzymanie przynięta Zarząd Główny T. S. L. A cóż mówić o zakładaniu szkół mniejszości w Galicyi wschodniej, a nadto o rozwijaniu oświatowej działalności w kraju i na kresach? Skąd na to wszystko wziąć pieniędzy? Nie wątpimy jednak, że społeczeństwo nam pomoże i złoży grosz ofiarny na oświatę ludu. Dlatego wzywamy Zarządy wszystkich Kół w imię dobra sprawy, której służymy, aby jak najdokładniej i najusilniej wykonywały następujący nasz plan:

Ze względu na ogromnie trudne położenie T. S. L. zbierać się będzie w bieżącym roku Dar Narodowy 3 Maja przez cały miesiąc maj i to w następujących formach:

1) Na listy składkowe, rozsyłane przez Biuro Zarządu Głównego Towarzystwa Szkoły Ludowej.

2) Do puszek i na tace w dniach 3 i 4 Maja na placach publicznych i na ulicach miast i wsi.

3) Na obchodach narodowych ku uczczeniu Konstytucyi 3 Maja, przez cały miesiąc maj.

4) Jako kwestę domową, urządzoną przez członków Koła, tak, aby nie opuszczono ani jednego domu polskiego, ani jednej rodziny polskiej, któraby nie złożyła datku na T. S. L. i to w miastach i po wsiach. W razie ścisłego zorganizowania tej kwesty domowej przez cały miesiąc potrafilibyśmy uzyskać znaczne fundusze.

Z obecnego groźnego stanu finansowego T. S. L. może nas wyratować tylko znana energia Kół T. S. L. Czy mamy pozwolić na to, aby T. S. L., doszedłszy do pewnego rozwoju, runęło na niesławę naszą, a na uciechę wrogom naszym? Wszystkiego dokonać potrafimy i znajdziemy jeszcze fundusze przy współdziałalności całej naszej organizacji i wytężeniu energii, do której najgoręcej się odwołujemy.

Z poważaniem

Wincenty Sikora,
sekretarz.

Jerzy Piwocki
wiceprezes.

L. 1873.

Okólnik Nr. 17.

Kraków, dnia 22 kwietnia 1913.

Do Zarządów Kół i Związków Okręgowych T. S. L.

Nakładem Zarządu Głównego T. S. L. wyszła popularna książeczka pod tytułem „Zadania Towarzystwa Szkoły Ludowej”, pióra profesora Wincentego Sikory, sekretarza Zarządu Głównego T. S. L. Ze względu na to, że książeczka ta zawiera wiele materiału o stosunkach etnograficznych i oświatowych tak na kresach wschodnich, jak i na kresach zachodnich, oraz rozjaśnia ogrom zadań, jakie mamy do spełnienia dla uratowania i wzmocnienia żywiołu polskiego i nadaje się do użycia na uroczystościach narodowych, wiecach oświatowych i zebraniach inauguracyjnych TSL. na których chodzi o rozjaśnienie słuchaczom zadań T. S. L., przez to jest rzeczą pożądaną, aby Zarząd Koła 1) umieścił ją we wszystkich czytelnich swoich, 2) rozsprzedał jak największej liczbie członków, 3) starał się o rozszerzenie jej także wśród tych osób, które wskutek nieznajomości zadań Towarzystwa nie są dotychczas członkami T. S. L.

Cena książeczki została ustalona na 40 halerzy, z czego przypada, jako zysk dla Koła T. S. L., 20 halerzy, a reszta dla Zarządu Głównego na koszt wydania.

Obecnie posyłamy Zarządowi Koła kilka egzemplarzy z prośbą 1) o przysłanie należnej kwoty załączonym czekiem, 2) o rychłe doniesienie nam na odwrotnej stronie załączonego czeku, ile jeszcze egzemplarzy tej książeczki mamy posłać Zarządowi Koła. Ponieważ spodziewamy się jeszcze licznych zamówień, przeto zatrzymaliśmy w drukarni skład książeczki i dlatego, w celu uniknięcia niepotrzebnych kosztów, prosimy o możliwie rychłą w ciągu tygodnia odpowiedź.

Z poważaniem

Antoni Januszewski,
sekretarz.

Dr Ernest Bandrowski,
prezes.

L. 2137.

Okólnik Nr. 18.

Kraków, dnia 10 maja 1912.

Do Zarządów Kół i Związków Okręgowych T. S. L.

Sprawa Daru Narodowego 3-go Maja.

Powołując się na okólnik Nr. 16 z dnia 19 kwietnia b. r. L. 1828, prosimy usilnie Zarządy Kół i Związków Okręgowych o możliwie najrychlejsze uregulowanie rachunków Zarządu Głównego za nalepki iluminacyjne 3 Maja. Ponieważ obchody 3-majowe, urządzane są przez Koła T. S. L. w ciągu całego miesiąca maja, Zarząd Główny odnosi się do Kół i Związków Okręgowych z gorącym apelem, aby bezpośrednio po urządzanych uroczystościach odsyłały Zarządowi Głównemu kwoty, zebrane podczas obchodów, na Dar Narodowy 3 Maja. Na rychłym otrzymaniu gotówki z powyższego tytułu zależy nam bardzo z powodu ogromnych wypłat, jakie mamy skutecznie w bieżącym miesiącu. W ciężkiem położeniu finansowem, w jakim znalazł się Zarząd Główny T. S. L. w pierwszych miesiącach bieżącego roku, zmuszeni byliśmy odroczyć płatność wielu koniecznych zobowiązań na miesiąc maj, licząc na wyrównanie ich z wpływów Daru Narodowego 3 Maja i dochodu z nalepek iluminacyjnych.

Abyśmy mogli zobowiązaniom powyższym podolać, prosimy jeszcze raz Zarządy Kół i Związków Okręgowych o dołożenie usilnych starań nad zebraniem jak największych kwot z tytułu Daru Narodowego w miesiącu maju i możliwie rychłe przesłanie zebranej gotówki Zarządowi Głównemu.

Z poważaniem

Antoni Januszewski,
sekretarz.

Dr Ernest Bandrowski,
prezes.

L. 2275.

Okólnik Nr. 19.

Kraków, dnia 20 maja 1913.

Do Zarządów Kół i Związków Okręgowych.

Nakładem T. S. L. wyszedł świeżo z druku tom popularnej historii Polski pod tytułem „Dzieje Polski w zarysie“ przez Maryana Rzewuskiego. Jest to książka napisana ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb naszego czytelnictwa ludowego. Autor w formie bardzo przystępnej, lecz w tonie poważnego opowiadania, kreśli przebieg dziejów ojczystych według najnowszych prac w dziedzinie historyzofii polskiej, daje zarys wewnętrznego ustroju Polski przez wszystkie epoki, doprowadzając rzecz aż do ostatniego momentu, to jest do wyodrębnienia Chełmszczyzny i wprowadzenia w czyn pruskiej ustawy o wywłaszczeniu. Książka czyta się z wielkiem zaciekawieniem, niby powieść, z każdej stronicy płynie nuta serdeczna i gorące umiłowanie przeszłości, zarówno w jej najpiękniejszych, jak i najtragiczniejszych momentach dziejowych. Zdobi książkę sto portretów najwybitniejszych postaci historycznych.

„Dzieje Polski w zarysie“ liczą stron 280 i mogą być włączone do każdego stopnia naszych bibliotek normalnych od najniższego do najwyższego, zarówno na wsi, jak i w miastach, mogą być też z wielką korzyścią rozdawane na nagrody w szkołach i kursach dla dorosłych analfabetów.

Przesyłając jeden egzemplarz Zarządowi Koła, prosimy o jaknajrychlejsze zamówienie odpowiedniej liczby egzemplarzy dla swoich Czyteln, książka ta bowiem znajdzie niewątpliwie silny pokup i pospieszyć się należy z zamówieniem, gdyż inaczej nakład zostanie rychło wyczerpany. Cena księgarska K 2.—. Dla Kół wyjątkowo zniżona na K 1'20.

Z poważaniem

Antoni Januszewski,
sekretarz.

Jerzy Piwocki,
wiceprezes.

L. 2830.

Okólnik Nr. 20.

Kraków, dnia 23 czerwca 1913.

Do Zarządów Kół T. S. L.

Podania o subwencye na Kursy dla analfabetów.

Przypominamy, że w myśl rozporządzenia c. k. Rady Szkolnej Krajowej podania o subwencyę na prowadzenie Kursów dla analfabetów winny być wnoszone przed 15 lipca.

Prosimy przeto, aby Zarząd Koła we własnym, dobrze zrozumianym interesie, przysłał podanie na ręce Zarządu Głównego przed tym terminem, najpóźniej do dnia 10 lipca, aby zwłoka w wysłaniu podań nie nastąpiła, co mogłoby wpłynąć ujemnie na podjęcie subwencyi.

Z poważaniem

Antoni Januszewski,
sekretarz.

Dr Ernest Bandrowski,
prezes.

L. 2830.

Kraków, dnia 3 lipca 1913.

Do Zarządów Kół T. S. L.

Ponieważ termin odesłania podań do Rady Szkolnej Krajowej upływa, wzywamy Zarząd tamtejszego Koła do nadesłania nam bezwzględnie podania o subwencyę na Kursy dla analfabetów.

Prosimy nie zwlekać, gdyż jeszcze w biurze Zarządu Głównego musimy ustalić wysokość subwencyi i odesłać odnośne wnioski i petycje do Rady Szkolnej Krajowej.

W końcu zwracamy uwagę, że Koła, które reflektują na otrzymanie subwencji muszą przysłać w oznaczonym czasie podania, gdyż w myśl rozporządzenia Ministerstwa Wyznań i Oświaty i Rady Szkolnej Krajowej, tylko to Koło może partycypować w subwencji, które nadesłało oryginalne podanie.

Z poważaniem

Antoni Januszewski,
sekretarz.

Dr Ernest Bandrowski,
prezes.

L. 2660.

Kraków, dnia 7 lipca 1913.

Do Zarządów Kół i Związków Okręgowych T. S. L.

Zarząd szkółek i wyluszczeni nasion Tadeusza hr. Łubińskiego w Zassowie pod Czarną, pocztą loco, zwrócił się do nas z prośbą o zawiadomienie Kół i Związków Okręgowych, że potrzebuje rok rocznie kilkadziesiąt cetnarów metrycznych pestek z czereśni i wiśni.

Chcąc poprzeć cele naszego Towarzystwa, ofiaruje wspomniany Zarząd możliwie najwyższą cenę za te pestki, to jest K 40 za 100 klg. Pestki jednak muszą być zbierane z owoców zdrowych i nigdy zaś z gotowanych, gdyż takie żadnej wartości jako nasiona nie mają.

Zbieraniem pestek zajmują się już niektóre Koła i zyskują znaczne dochody.

Zważywszy, że pestek u nas niszczy się niezmierna ilość, polecamy Zarządowi to nowe źródło dochodów, mogące przysporzyć znaczne fundusze i prosimy o porozumienie się wprost z Zarządem szkółek i wyluszczeni hr. Łubińskiego w Zassowie.

Z poważaniem

Antoni Januszewski,
sekretarz.

Dr Ernest Bandrowski,
prezes.

L. 3547.

Okólnik Nr. 21.

Kraków, dnia 8 sierpnia 1913.

Do Zarządów Kół i Związków Okręgowych T. S. L.

Wnoszenie petycji do Sejmu Krajowego.

Przypominamy tamtejszemu Zarządowi, że petycje do Sejmu o przyznanie subwencji na poszczególne cele, o ile potrzeby Związku lub Koła i wyniki pracy upoważniają do tego, należy wnosić przed rozpoczęciem sesji sejmowej.

Petycje te muszą być przedłożone do zaopiniowania Zarządowi Głównemu, który prześle je następnie poszczególnym posłom, nie mogą zaś być wnoszone do Sejmu wprost od Zarządów Związków lub Kół, jak to się niestety często dzieje. Takie bowiem niezgodne ze statutem T. S. L. wnoszenie petycji przez poszczególne Koła obniża powagę Towarzystwa i Zarządu Głównego i jest nadto powodem odmownego ich załatwienia.

Z poważaniem

Antoni Januszewski,
sekretarz.

Dr Ernest Bandrowski,
prezes.

L. 1784.

Kraków, dnia 20 sierpnia 1913

Do Zarządów Kół i Związków Okręgowych T. S. L.

Galicyska fabryka piór stalowych w Husiatynie zobowiązała się wypłacać na ręce Zarządu Głównego T. S. L. jeden procent od całego obrotu rocznego na rzecz T. S. L., przyczem kwota ta ma wynosić co najmniej 100 K rocznie.

Zważywszy, że przedsiębiorstwo to, zostające wyłącznie w rękach polskich, pragnie powiększyć fundusze Towarzystwa naszego, Zarząd Główny zwraca się do tamtejszego Zarządu z gorącym apelem, aby użył swych wpływów w rozpowszechnieniu tych piór, tem więcej, że fabryka ta znajduje się obecnie w trudnych warunkach, potrzebuje koniecznej wydatnej pomocy społeczeństwa.

Obowiązkiem jest naszym narodowym dołożyć starań, aby przedsiębiorstwo, zostające wyłącznie w rękach polskich, rozwinęło się należycie i mogło z czasem wyrugować obcy towar.

W nadziei, że Zarząd tamtejszy, uznając nasze wywody, poprze rzeczoną fabrykę, pozostajemy

Z poważaniem.

Antoni Januszewski,
sekretarz.

Dr Ernest Bandrowski,
prezes.

L. 3743.

Kraków, dnia 27 sierpnia 1913.

Do Zarządów Kół i Związków Okręgowych T. S. L.

Ponieważ z początkiem roku szkolnego zachodzą często znaczne zmiany w składzie Zarządów z powodu wyjazdu lub przeniesień służbowych wybitnych współpracowników naszych, przypominamy Zarządom Związków Okręgowych i Kół, że o każdej zmianie w składzie Zarządu, szczególnie przewodniczącego, sekretarza i skarbnika, szczególnie zaś o stałym wyjeździe do innej miejscowości, w myśl ustępu 13 „Wskazówek regulaminowych“, należy zawiadomić Zarząd Główny, ewentualnie interesowane Koło.

Często się zdarza, że wybitni członkowie T. S. L. po przybyciu do innej miejscowości zaprzestają pracy z powodu nieznamośności stosunków lub wstąpienia do innego Towarzystwa. Temu zaradzić może tylko zawiadomienie Zarządu Głównego i odnośnych Kół o przeniesieniu się członków T. S. L. celem wciągnięcia ich do pracy w nowym miejscu pobytu.

Zalecając Zarządom Związków i Kół jak najściślejsze przestrzeganie tej formalności, pozostajemy

Z poważaniem

Antoni Januszewski,
sekretarz.

Dr Ernest Bandrowski,
prezes.

L. 3949.

Okólnik Nr. 23.

Kraków, dnia 10 września 1913.

Do Zarządów Kół i Związków Okręgowych.

W sprawie Walnego Zjazdu T. S. L.

Zawiadamy niniejszem tamtejszy Zarząd, że na plenarnem posiedzeniu swoim w dniu 6 i 7 września b. r. Zarząd Główny T. S. L. uchwalił, że tegoroczny XXI. Walny Zjazd T. S. L. odbędzie się w Tarnowie w dniach 28 i 29 września wedle dołączonego programu. W powołaniu się na statut T. S. L. (§ 62 lit. c. i lit. d. oraz e. ustępu I. oraz ustępy II. i III. i §§ 63, 64 i 65 przesyłamy w załączeniu wzór listu uwierzytelniającego a) dla delegata Koła i b) dla członka Zarządu Koła, względnie Związku Okręgowego i prosimy tamtejszy Zarząd o zaopatrzenie swych reprezentantów w odnośne listy, które przy wstępie na salę obrad muszą być wymienione na karty uczestnictwa. W myśl zaś § 68 tegoż statutu wzywamy tamtejszy Zarząd do ewentualnego zgłoszenia wniosków na Walny Zjazd, możliwie szczegółowo umotywowanych. Co do strony gospodarczej Zjazdu tamtejszy Zarząd otrzyma informacje i wskazówki bezpośrednio od Koła T. S. L. w Tarnowie.

Ze względu na ciężkie położenie finansowe, w jakim się T. S. L. z powodu nieupaństwowienia zakładów swoich znajduje, oraz ze względu na wzrasta-

jące potrzeby szkolnictwa kresowego, którym T. S. L. podołać wprost nie może, punktem ciężkości obrad tegorocznych stanie się sprawa sanacji finansowej Towarzystwa, o czym wygłoszony zostanie osobny referat na plenarnym zebraniu Zjazdu T. S. L. Nadto na obradach komisyjnych omówione będą po odnośnych referatach najważniejsze sprawy oświatowe, wymagające pogłębienia i ujednolitenia, Zjazd T. S. L. tegoroczny wywoła niewątpliwie żywy oddźwięk w społeczeństwie, które taką życzliwością i poparciem darzy instytucję T. S. L. i niezawodnie wywoła dalsze jeszcze ofiarniejsze poparcie dla ratowania zagrożonej sprawy, której T. S. L. od lat przeszło 20 tak skutecznie służy.

Prosimy Zarządy Kół i Związków Okręgowych T. S. L. o liczny udział w tegorocznym Walnym Zjeździe.

Z poważaniem

Antoni Januszewski,
sekretarz.

Dr Ernest Bandrowski,
prezes.

Sprawozdanie z IV posiedzenia Zarządu Głównego w dniu 31 maja i 1 czerwca 1913 roku.

Obecni pp.: Dr Adam Ernest (Lwów), ks. dr Gabryl Franciszek (Kraków), dr Grahowski Tadeusz (Kraków), Januszewski Antoni (Kraków), Łopuszański Tadeusz (Kraków), Gruszecki Stanisław (Kolomyja), Maślanka Franciszek (Kraków), Mazur Władysław (Stary Sącz), dr Młynarski Feliks (Lwów), Mohr Antoni (Sambor), Mossoczy Władysław (Kraków), Natanson Stefan (Kraków), dr Opieński Jan (Lwów), Ostrowski Witold (Kraków), Piechnik Edmund (Kraków), dr Piepes-Poratyński Jan (Lwów), Piwocki Jerzy (Kraków), dr Próchnicki Zdzisław (Lwów), Rymar Stanisław (Kraków), Sikora Wincenty (Kraków), Srokowski Stanisław (Tarnopol), Strokowa Jadwiga (Kraków), Tabaczyński Tadeusz (Kraków), Weber Jan (Kraków), Witos Wincenty (Wierchosławice).

Z Rady Nadzorczej pp.: dr Głabiński Stanisław (Lwów), dr Starzewski Maryan (Kraków), dr Surzycki Stefan (Kraków).

Z Biura pp.: Nowak Andrzej, dr Mikulski Antoni, dr Stępowski Maryan, Turowski Szczepan, Cholewiński Władysław.

Usprawiedliwili nieobecność: dr Bandrowski Ernest i Eckert Ludwik.

Porządek dzienny: w sobotę, dnia 31 maja — godzina 6 wieczorem.

- 1) Przyjęcie protokołu z III posiedzenia Zarządu Głównego;
- 2) Sprawozdanie z wykonania uchwał III posiedzenia Zarządu Głównego z działalności Wydziału Ścisłego.

Posiedzenia komisyjne.

W niedzielę, dnia 1 czerwca — godzina 10 rano:

- 3) Referat Komisji szkolnej i nominacji nauczycieli T. S. L. na rok szkolny 1913/14: a) szkoły ludowe, b) szkoły średnie. 4) Referat Komisji skarbowej oraz bilans i sprawozdanie rachunkowe Zarządu Głównego T. S. L. za rok 1912. 5) Referat Komisji oświatowej i wnioski co do dalszej pracy nad zmianą statutu T. S. L. 6) Ogólne sprawozdanie z działalności T. S. L. za rok 1912, sprawa miejsca i terminu Walnego Zjazdu T. S. L. w roku 1913. 7) Sprawy bieżące i referaty członków zamiejscowych. 8) Wnioski i interpelacje.

O godz. 6 min. 50 zagają posiedzenie p. wiceprezes J. Piwocki.

Po uwzględnieniu zgłoszonych poprawek do protokołu poprzedniego posiedzenia i po przeprowadzeniu dyskusji nad kwestią ustalenia zasady przy mianowaniu tych członków założycieli, którzy na rzecz T. S. L. złożyli ofiarę w kwocie powyżej 200 koron bądź w gotówce, bądź w naturze, przyjęto na wniosek

p. radcy Piechnika rezolucję, aby W. Śc. na najbliższym posiedzeniu Z. Gł. przedłożył odpowiednie wnioski co do mianowania członków założycieli, uwzględniając wszystkie dotychczas w tym względzie powzięte uchwały. W razie trudności w interpretacji odnośnych przepisów statutu ma W. Śc. przedstawić wnioski celem ewentualnej zmiany statutu w tym względzie.

P. Januszewski składa sprawozdanie z wykonania uchwał III. posiedzenia Z. Gł.

P. Natanson porusza sprawę wpływów na Dar Narodowy 3 Maja od Kół T. S. L. Okazuje się bowiem, że mniejsze Koła odsyłają zebrane kwoty lojalnie do kasy Z. Gł., natomiast wielkie Koła, choć ogłaszają w pismach cyfry z zebranych sum na Dar Narodowy — odnośnych kwot Zarządowi Głównemu nie odsyłają. Taki stan rzeczy jest wysoce szkodliwy dla T. S. L. i musi doprowadzić do upadku centrali. Pod tym względem na wszystkich Kołach ciąży obowiązek równy. W dyskusji nad tą sprawą zabierają głos pp. Srokowski, Gruszecki, Łopuszański, Dr. Próchnicki, a na wniosek p. Rymara powzięto uchwałę, aby W. Śc. wyegzekwował bezwzględnie od Kół te kwoty, które z okazji obchodów trzeciomajowych dotąd do Z. Gł. nie wpłynęły i dokonał lustracji tych Kół, które pieniądze z tego tytułu jeszcze nie zwróciły. P. Mohr żąda, aby sprawa ta została poruszona na Walnym Zjeździe przez wyznaczonego ad hoc referenta. Uchwalono.

P. dyr. Nowak komunikuje, że odbyła się konferencja prezydium TSL. z delegatem R. S. K. p. radcą Zollem i ustalono warunki, na których T. S. L. może oddać budynek szkoły im. T. Kościuszki w Białej rządowi na pomieszczenie Gimnazjum realnego w Białej w razie jego upaństwowienia.

O sprawach bieżących, załatwionych przez W. Śc., członkowie Z. Gł. byli informowani przez rozsyłane każdorazowo odpisy protokołów, wobec czego odpada konieczność ponownego wyliczania tych spraw. Przyjęto do wiadomości.

Celem zebrania pieniędzy na pokrycie niedoborów Z. Gł. na wniosek p. Mohra uchwalono, aby w sezonie kąpielowym w miejscowościach kuracyjnych urządzić „dni T. S. L-owe“. W tym celu należy do odnośnych uzdrowisk wysłać delegatów Z. Gł., aby akcją tą odpowiednio pokierowali. Należy też urządzić „dni TSL-owe przy współudziale dzieci“ i w tej sprawie odnieść się do R. S. K. o zezwolenie. Gdyby zezwolenie nie uzyskano, należy użyć do zbierania dzieci, do szkół publicznych nieuczęszczających.

P. Piechnik jest zdania, że wobec tego, iż Dar Grunwaldzki dobiega do końca, T. S. L. musi zdobyć sobie nowe źródło dochodów, któreby mu niejako D. Gr. zastąpiło. „Dni TSL-owe“, z powodzeniem w r. z. urządzone, mogą się stać takim źródłem dochodów stałych. Mówca stawia wniosek, aby polecił Komisji skarbowej obmyślenie planu „dni TSL-owych“, urządzanych w jesieni każdego roku. Przyjęto.

Na wniosek p. Rymara uchwalono, aby prezydium TSL. zwróciło się do XX. Biskupów z prośbą, by od siebie dodali słowa zachęty do odezwę TSL., zwróconej do duchowieństwa, a proszącej o zarządzenie składki w kościele w maju ex re obchodów 3 Maja, względnie „dni TSL-owych“ na ogólne cele Towarzystwa.

Na wniosek p. Gruszeckiego uchwalono, aby Komisja skarbowa urządziła „dni TSL-owe“ w miejscowościach klimatycznych w kraju i na Śląsku oraz aby odnieść się do duchowieństwa, by zechciało urządzić „dni TSL-owe“ po wsiach przy sposobności nabożeństw kościelnych.

O godzinie 9 min. 45 przerwano posiedzenie do dnia następnego — a przystąpiono do obrad komisyjnych. Obradowały Komisje: szkolna, skarbowe i oświatowa.

Dalszy ciąg posiedzenia w niedzielę d. 1 czerwca 1913 r.

Początek o godz. 12 m. 25, przewodniczący Dr. E. Adam.

Po przeprowadzeniu wyczerpującej dyskusji nad kwestją przydzielenia referatu szkolnego dla szkół kresowych zachodnich uchwalono na wniosek p. Rymara, aby referat ten objął p. Dr. Antoni Mikulski i prowadził go pod bezpośrednią aprobatą p. wiceprezesa J. Piwockiego.

Dr. Mikulski przedkłada sprawozdanie z obrad Komisji szkolnej. Przewodniczy p. wiceprezes Piwocki.

W myśl wniosków Komisji szkolnej uchwalono szereg nominacji i zmian w gronach nauczycielskich T. S. L. od nowego roku szkolnego.

Co do sprawy ukrajowienia szkoły TSL. w Hałcnowie przyjęto wniosek p. Natansona, aby Z. Gł. dołożył starań, by, jako fundator szkoły w Hałcnowie, Z. Gł. miał wpływ na pierwsze obsady posad stałych w tej szkole.

Co do szkoły wydziałowej w Czechowicach i dalszego jej utrzymania komunikuje referent, że Koło Uniwersyteckie w Krakowie, nie mogąc podołać zobowiązaniom finansowym względem tej szkoły, pragnie przerzucić ją na barki Z. Gł., oddając na ten cel Z. Gł. wszystkie posiadane fundusze (w dniu 21 maja 1913 r. około 4.500 K) oraz wszystkie przysłałe dochody aż do chwili, kiedy szkoła w Czechowicach będzie mogła być oddana całkowicie na etat krajowy, a w szczególności zobowiązuje się oddawać Z. Gł. kwoty, jakie uzyska z dobrowolnego podatku swych członków, których podatek ten ma obowiązywać do maja r. 1915, a których wpłaty, ściągane co miesiąc z pensji, wynoszą rocznie około 3.800 K. Koło zobowiązuje się nadto popierać wszelkimi wpływami akcyę, zmierzającą do przeniesienia szkoły w Czechowicach na etat krajowy oraz zobowiązuje się dołożyć starań, aby dług, ciążyący na realności szkoły, jak najkorzystniej skonwertować. Koło poczyniło kroki o uginienie tej szkoły, odnośny wniosek odszedł już do Wydziału krajowego w Opawie, a stamtąd do Wiednia. Warunki, postawione Kołu w tej sprawie przez rząd, Koło przyjęło. Po przeprowadzonej nad tem dyskusji uchwalono na wniosek Dra Adama, aby Koło Uniwersyteckie do czasu uginienia szkoły w Czechowicach utrzymywało ją na własny rachunek. Z. Gł. będzie Kołu przychodził z pomocą, pokrywając deficyt, z utrzymania szkoły płynący, do wysokości 35⁰/₀ kosztów utrzymania nauczycieli. Z. Gł. jednak nie przyjmuje zobowiązania co do spłacania rat hipotecznych, na budynku ciążyących.

Co do szkoły wydziałowej żeńskiej w Morawskiej Ostrawie, co do której powzięto na jednym z poprzednich posiedzeń uchwałę, aby szkołę tę zwinąć, w myśl wniosków referenta uchwalono, aby na razie wstrzymać jeszcze wykonanie tej uchwały w roku szkolnym 1913/14 i nawiązać rokowania z Macierzą Cieszyńską o przeniesienie szkoły wydziałowej żeńskiej z Morawskiej Ostrawy do Polskiej Ostrawy.

Prócz tego w myśl wniosków Komisji szkolnej zatwierdzono szereg nominacji personalnych w szkole w Morawskiej Ostrawie, Przywozie, Radwanicach, Hermanicach, Maryańskich Górach oraz w ochronce w Witkowicach.

Zatwierdzono w myśl projektu Komisji szkolnej tekst umowy z nauczycielami (-kami), przyjmującymi posady w szkołach T. S. L. i uchwalono, aby deklaracyę tę przedkładać do podpisu wszystkim nowomianowanym nauczycielom i nauczycielkom, poczynając od tych, którzy świeżo zostali zamianowani. Dawniejszym pozostawić prawo podpisania tej deklaracyi do woli lub poprzestania na umowach dotychczasowych.

Uchwalono też w myśl wniosku Komisji szkolnej podwyższyć na r. 1913/14 kredyt na stypendya dla seminarzystów T. S. L. o 960 K.

P. Natanson referuje sprawę rozdziału kierownictwa zakładów średnich w Białej, które dotychczas miały wspólnego dyrektora w osobie p. Ignacego Steina; rozdział ten tak ze względu na spodziewane upaństwowienie zakładów, jak i na trudności, ze wspólnego kierownictwa wypływające, jest sprawą pilną. Referent stawia wniosek o pozostawienie dyrektorem Gimnazjum w Białej dotychczasowego dyrektora, p. Ignacego Steina, dyrektorem zaś Seminarium mianować prof. Antoniego Mikulskiego, dotychczasowego referenta szkolnego. Wniosek ten, po przeprowadzonej nad nim wyczerpującej dyskusji, uchwalono. P. Mikulski obejmie obowiązki dyrektora Seminarium w Białej od 1 września 1913 roku. Warunki umowy z nim ułoży Wydział Ścisły wraz z krakowskimi członkami Komisji szkolnej i przedłoży na najbliższem posiedzeniu Z. Gł. do zatwierdzenia.

Na wniosek p. Piechnika uchwalono polecić W. Śc., żeby postarał się bezwzględnie o następcę biurowego referenta szkolnego, aby ten przed odejściem prof. Mikulskiego należycie zapoznał się z referatem szkolnym.

Inne nominacje w szkołach średnich przekazano do załatwienia W. Śc. wspólnie z krakowskimi członkami Sekcji szkolnej.

W sprawie terminu Walnego Zjazdu ustalono, aby się odbył 28 i 29 września. Co do miejsca, uchwalono na wniosek Dra Adama, aby Zjazd mógł odbyć się we Lwowie.

W sprawie odnowienia umowy z fabryką tutek „Promień“ uchwalono na wniosek Dra Piepesa-Poratyńskiego, aby Wydział Ścisły przeprowadził rokowania z krakowskimi fabrykantami tutek co do wysokości zagwarantowanego minimum dochodu oraz co do napisu, mającego być umieszczonym na banderolach. O ile napis ten będzie opiewał: „na Dar Grunwaldzki“ i o ile zagwarantowany dochód wynosić będzie co najmniej 1.000 K rocznie od każdego fabrykanta, może W. Śc. umowę taką zawrzeć, w przeciwnym razie zadecyduje o definitywnym załatwieniu sprawy Z. Gł. na najbliższym posiedzeniu. Również upoważniono W. Śc. do zawarcia umowy z fabryką cukierków Sobolewskiego w Podgórzu co do opodatkowania jej wyrobów na rzecz T. S. L.

Na wniosek Dra Adama uchwalono zwołać następne posiedzenie Z. Gł. na dzień 5 i 6 lipca 1913 r. Wnioski Komisji oświatowej uchwalono przekazać Wydziałowi Ścisłemu do załatwienia.

Na tem posiedzenie o godz. 9 m. 35 wieczorem zamknięto.

Sprawozdanie z V. posiedzenia Zarządu Głównego z dnia 12 i 13 lipca 1913 roku.

Obecni Członkowie Zarządu Głównego: pp. A. Alexandrowiczówna (Lwów), Dr. E. Bandrowski, X. Dr. F. Gabryl, L. Halski, A. Januszewski, T. Łopuszański, J. Madejczyk, Dr. F. Młynarski, A. Mohr, S. Natanson, Dr. J. Opieński, W. Ostrowski, E. Piechnik, Dr. J. Piepes-Poratyński, J. Piwocki, Dr. Z. Próchnicki, S. Srokowski, W. Witos, K. Wyczynski. Z Biura Z. Gł.: pp. A. Nowak, Dr. A. Mikulski, Dr. M. Stępowski, W. Cholewiński.

Nieobecność swą usprawiedliwili: pp. Dr. E. Adam, S. Gruszecki, W. Mazur, J. Parczyński, M. Praczyńska, S. Rymar.

Porządek dzienny: 1) Odczytanie protokołu z poprzedniego posiedzenia. 2) Sprawozdanie z wykonania uchwał IV. posiedzenia Z. Gł. 3) Referat Komisji szkolnej: a) szkoły ludowe, b) szkoły średnie. 4) Referat Komisji skarbowej. 5) Referat Komisji oświatowej i organizacja XXI. Walnego Zjazdu TSL. we Lwowie. 6) Sprawy bieżące i referaty członków zamiejscowych. 7) Wnioski i interpelacje.

Początek o godz. 6 min. 20. Przewodniczy wiceprezes p. J. Piwocki.

Protokół poprzedniego posiedzenia przyjęto.

Odnosnie do punktu 2-go porządku dziennego przyjęto sprawozdanie p. dyr. Nowaka do zatwierdzającej wiadomości.

Imieniem Wydziału Ścisłego przedkłada p. Nowak projekt oświadczenia, jakie Z. Gł. gotów złożyć Radzie Szkolnej Krajowej w sprawie upaństwowienia Gimnazjum T. S. L. co do oddania rządowi dwupiętrowego budynku szkolnego szkoły im. T. Kościuszki wraz z ogrodem i parcelą budowlaną przeszło 2.000 m² — wartości według oszacowania szczegółowego 221.874 K. TSL. oddaje ten budynek rządowi wraz z wewnętrznym urządzeniem zakładu i wszystkimi dla tego zakładu przeznaczonymi środkami naukowymi, przedstawiającymi łączną wartość 13.136 K 65 h. T. S. L. oddaje budynek, ogród i urządzenie z tem, że w razie upaństwowienia prywatnego Gimnazjum realnego język polski będzie raz na zawsze językiem wykładowym w przyszłym państwowym Gimnazjum realnem.

Nastąpiły z kolei posiedzenia Komisji: szkolnej, skarbowej i oświatowej.

Dalszy ciąg posiedzenia w niedzielę dnia 13 lipca 1913.

Początek o g. 10 m. 45 rano. Przewodniczy p. wiceprezes J. Piwocki.

Przedmiot dyskusji stanowi sprawa ewentualnego podziału pracy szkolnej na Śląsku między T. S. L. i Macierz. W dyskusji tej biorą udział pp. Alexandrowiczówna, Srokowski, Natanson, Dr. Próchnicki, Mohr, Dr. Mikulski, Ostrow-

ski i Piwocki, poczem uchwalono, aby 1) do końca lipca r. b. odbyła się konferencja wspólna Z. Gł. z delegacją Macierzy Cieszyńskiej co do podziału pracy, 2) aby do końca lipca W. Sc. opracował na podstawie szczegółowego planu dalszej pracy sanację finansową T-wa.

P. Srokowski porusza sprawę statutu T. S. L. i żąda, aby projekt został przedłożony Zarządowi Głównemu.

P. Natanson komunikuje, że projekt był wysłany Związkom Okręgowym i opinie większości Związków już nadeszły. Mówca jest za tem, aby na najbliższym Walnym Zjeździe wybrać Komisję statutową, a po przedstawieniu projektu na Komisji zwołać dla tej sprawy Z. Gł., a w końcu Zjazd nadzwyczajny celem uchwalenia nowego statutu. Na wniosek p. Mohra uchwalono przeprowadzić zmianę statutu na nadzwyczajnem Walnem Zgromadzeniu, zwołanem w najkrótszym czasie po Walnym Zjeździe dorocznym.

Na wniosek p. Natansona uchwalono, aby ogłosić w pismach komunikat o finansowem położeniu T. S. L. z gorącym wezwaniem do społeczeństwa o poparcie, grozi bowiem zamknięcie szkół T. S. L.

Na wniosek Dra Opieńskiego uchwalono wznowić Komisję statutową, powołując do jej składu pp. Januszewskiego, Natansona, Sikorę, Piwockiego i Piechnika.

Dr. Mikulski przedkłada imieniem Komisji szkolnej szereg spraw szkolnych, a przedewszystkiem sprawę szkoły w Hermanicach na Śląsku. W szkole czteroklasowej jest frekwencja niezadawalniająca, a miejscowe stosunki oddziałują bardzo ujemnie na rozwój szkoły. Szkoła mieści się w budynku najętym, a choć budynek jest dobrze położony i odpowiedni, władze szkolne śląskie szkołę tę na każdym kroku szkanują. Zdaniem mówcy należałoby szkołę albo całkiem zwinąć, albo przeobrazić w szkołę 2-klasową z ochronką.

Po wyczerpującej dyskusji, w której zabierali głos pp. Alexandrowiczówna, Ostrowski, Łopuszański i Dr. Mikulski; na wniosek Dra Próchnickiego uchwalono szkołę w Hermanicach od początku roku szkolnego 1913/14 zwinąć po uprzedniem porozumieniu się z Macierzą Cieszyńską.

Na wniosek p. Alexandrowiczówny uchwalono wysłać delegację T. S. L. na najbliższe posiedzenie Zarządu Macierzy 8 lipca (w skład delegacji powołano pp. Aleksandrowiczównę, Łopuszańskiego, Ostrowskiego i Dra Mikulskiego) i ohok sprawy szkoły w Hermanicach postawić na porządku dziennym sprawę podziału kosztów budowy Gimnazjum w Orlowej.

Dr. Mikulski komunikuje, że Rada Szkolna we Frydku nie chce zezwolić na prowadzenie nauki w dotychczasowym budynku szkolnym w Radwanicach na Śląsku i zawiadomiła, że szkołę z dniem 1 IX b. r. zamyka. Zawiadomienie przyszło bardzo późno i nie można myśleć już o znalezieniu innego lokalu na szkołę. Frekwencja w tej szkole jest znaczna. Szkołą jest 4-klasowa, a powinna być 5-klasowa. Odniesiono się już do posłów śląskich, aby wyjednali u władz przedłużenie pozwolenia na prowadzenie szkoły w obecnym budynku na rok jeden.

P. Ostrowski komunikuje, że z ramienia Koła I. wyjedzie do Radwanic p. Dr. Wasung, który, jeżeli konferencja na miejscu nie dojdzie do skutku, wyjedzie w tej sprawie do Opawy. Szkoły w Radwanicach zwinąć nie można, bo ma wszystkie warunki do ukrajowienia.

Na wniosek p. Alexandrowiczówny uchwalono, aby wyzyskać dla Radwanic wszelkie wpływy na miejscu i w Radzie Szkolnej Krajowej, ażeby uzyskać przedłużenie obecnego stanu. Budowy szkoły Zarząd Główny się nie podejmuje.

Dr. Mikulski komunikuje uchwałę Walnego Zgromadzenia Koła Uniwersyteckiego w Krakowie w sprawie dalszego utrzymywania Szkoły wydziałowej w Czechowicach.

W dyskusji nad tą sprawą zabierają głos pp. Alexandrowiczówna, Piwocki, Ostrowski, Srokowski i Natanson. Uchwalono, że Z. Gł. od poprzedniej swej uchwały nie odstępuje, a o ile Koło Uniwersyteckie nie przyjmie na siebie obowiązek utrzymania nadal szkoły w Czechowicach, Zarząd Główny będzie dla braku funduszy zmuszony szkołę tę zamknąć.

Posiedzenie przerwano na tem do godz. 4 popoł.

Po południu przewodniczy w zastępstwie p. Natanson.

Zatwierdzono projekt umowy z p. Dr. Antonim Mikulskim, zamianowanym dyrektorem Seminarium i szkoły ćwiczeń w Białej.

Dr. Mikulski referuje sprawę pomieszczenia szkoły 4-klasowej im. Tad. Kościuszki w Białej, która po umieszczeniu w tym budynku Gimnazjum realnego pozostała bez lokalu. Sprawę przekazano Wydziałowi Ścisłemu.

Zatwierdzono szereg nominacji do szkół ludowych T. S. L. według wniosku referenta Dra Mikulskiego, a w myśl wniosków referenta szkół średnich p. Łopuszańskiego, szereg zmian w gronach nauczycielskich szkół średnich w Białej, nadto na wniosek p. Łopuszańskiego uchwalono, aby Z. Gł. z początkiem roku szkolnego zwrócił się z gorącym apelem do gron nauczycielskich, aby unikały wszelkich walk partyjnych między żywiołami narodowymi polskimi. Nadto, aby odchodzącym z Białej pp. prof. Podgórkowskiemu i prof. Mikulowskiemu wyrazić najgorętsze uznanie i podziękowanie za niestrudzoną pracę narodową, jaką na zachodnich kresach wykonali, a w szczególności za pracę oświatową i organizacyjną w Kole białskim i Związku Okręgowym T. S. L. oraz w Składnicy powiatowej Kółek rolniczych.

Dr. Piepes-Poratyński referuje sprawę dalszego udzielenia marki T. S. L. na wyroby tutkowe. Ofertę w tej sprawie wnieśli dotychczasowi posiadacze pp. Elster i Topf (tutki „Promień”) oraz grupa fabrykantów krakowskich. Zdaniem mowy, należy nawiązać rokowania między grupą krakowską fabrykantów a firmą lwowską, pozostawiając czas do 1 września b. r. na wyjaśnienie się sprawy. Uchwalono.

Na tem posiedzenie o godz. 9 m. 15 wieczorem zamknięto.

Ważniejsze sprawy załatwione przez Wydział Ścisły.

Siedmnaste posiedzenie z dnia 10 kwietnia 1913.

Załatwiono szereg drobnych spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Uchwalono przedstawić Zarządowi Głównemu wniosek przychylny w sprawie udzielenia marki T. S. L. firmie A. Sobolewski i Ska w Podgórzu na cukierki.

Uchwalono na zaproszenie Koła tarnopolskiego wysłać depezę gratulacyjną z powodu otwarcia Muzeum podolskiego T. S. L. i odnieść się do Sekcji lwowskiej z prośbą o wysłanie delegata na uroczystość.

Uchwalono, aby za kwotę 140 K zakupić książki (podręczniki do szkół ludowych) do użytku seminarzystów T. S. L.

Uchwalono, aby ze względów finansowych obecnie nie brać udziału około obesłania Muzeum Międzynarodowego w Brukseli.

Przyjęto do wiadomości sprawę realizacji zapisu ś. p. Krzyżanowskiego.

Ośmnaste posiedzenie z dnia 18 kwietnia 1913.

Załatwiono szereg drobnych spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Uchwalono wystosować do Kół i Zw. Okr. odezwy w sprawie zbiórki Daru Narodowego 3 maja i przekazano krakowskiemu Zw. Okr. porozumienie się z Kółami krakowskimi co do zbiórki w Krakowie.

Dziętnaste posiedzenie z dnia 25 kwietnia 1913.

Uchwalono odbyć nadzwyczajne posiedzenie Wydziału Ścisłego z udziałem p. dyr. Steina w niedzielę 27 b. m. o godz. 9-tej rano celem zastanowienia się nad sprawami szkolnymi w Białej.

Uchwalono dokonać podziału kierownictwa obydwóch zakładów średnich T. S. L. w Białej i dotychczasowemu dyrektorowi p. Steinowi przydzielić kierownictwo gimnazjum, zaś postarać się o dyrektora dla seminarium w Białej.

Załatwiono kilka drobnych spraw szkolnych natury administracyjnej.

Dwudzieste posiedzenie z dnia 27 kwietnia 1913.

Uchwalono przyłączyć szkołę wydziałową męską w Białej z Seminarium nauczycielskiem jako szkołę ćwiczeń.

Uchwalono rozpisać szereg konkursów na wolne posady nauczycielskie i załatwiono szereg spraw drobnych natury administracyjno-personalnej.

Uchwalono dokonać podziału inwentarza szkolnego między gimnazjum i seminarium w Białej.

Załatwiono szereg spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Dwudzieste pierwsze posiedzenie z dnia 2 maja 1913.

Załatwiono szereg spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Omówiono warunki co do ukrajowienia szkół w Halńowie i Leszczynach, oraz co do upaństwowienia Seminarium i gimnazjum w Białej. Odnośne warunki ministerjalne uchwalono przesłać Radzie Szkolnej Krajowej.

Dwudzieste drugie posiedzenie z dnia 9 maja 1913.

Załatwiono szereg spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Uchwalono odpowiedni wydatek na ogrodzenie szkoły i budowę studni w Halńowie.

Uchwalono wysłać deputację do Mor. Ostrawy i Berna w sprawie subwencji na szkoły T. S. L. na Morawach.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie z wizytacji gimnazjum w Orłowej przeprowadzonej przez p. inspektora Szewczyka.

Dyrekcji gimnazjum i gronu nauczycielskiemu uchwalono wyrazić uznanie za wydatną pracę.

Uchwalono przyjąć do wiadomości oraz podziękować p. Obmińskiemu notaryuszowi w Starym Sączu za ufundowanie jednego a względnie dwóch stypendyów dla ucznia seminarium nauczycielskiego w Białej.

Uchwalono przedłożyć Zarządowi Głównemu wniosek o podwyższenie kwoty w budżecie na stypendya dla seminarzystów białskich do 960-ciu koron.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie p. Cholewińskiego z wyjazdów w sprawie lustracji Kół w Tarnowie i Starym Sączu i w sprawie organizacji kursów analfabetów oraz także samo sprawozdanie p. Januszewskiego z wyjazdów w sprawie lustracji Kół i organizacji kursów dla analfabetów zachodnio galicyjskich oraz z kursu dla kierowników czytelń w Dębicy.

Uchwalono zwołać posiedzenie Zarządu Głównego na dzień 31 maja i 1 czerwca.

Uchwalono warunki umowy z p. Bolesławem Limanowskim co do drugiego wydania jego pracy pod tytułem „Powstanie styczniowe“.

Uchwalono ustalić cenę egzemplarza „Dziejów polskich w zarysie“ Maryana Rzewuskiego i wysłać umówione honorarium za nabycie prawa własności.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie p. Natansona z wyjazdu do Białej na zjazd okręgowy i wiec oświatowy.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie p. prezesa Bandrowskiego w sprawie odbytej konferencji co do upaństwowiania szkół białskich.

Uchwalono wynająć w Białej nowy lokal na pomieszczenie 4-klasowej szkoły T. S. L. im Tadeusza Kościuszki w Białej na lat pięć.

Uchwalono wydać w nakładzie tysiąca egzemplarzy odczyt p. Maryana Stępowskiego pod tytułem „Pożegnanie księcia Józefa z Krakowem“.

Dwudzieste trzecie posiedzenie z dnia 16 maja 1913.

Uchwalono odnieść się do Kół w Rzeszowie, Tarnowie, Nowym Sączu i Jarosławiu, w sprawie nadarżającego się okazjnie nabycia 4-ech fotoskopów.

Uchwalono przeprowadzić z ramienia Zarządu Głównego lustrację Koła w Cieszanowie i delegowano w tym celu p. Januszewskiego.

Lustrację Koła w Stebniku przekazano Związkowi Okręgowemu w Samborze, a Koła w Sierszy Związkowi Okręgowemu w Krakowie.

Uchwalono przekazać komisji szkolnej wniosek Ogniska nauczycielskiego w Okocimie, aby na najbliższym Walnym Zjeździe poruszyć sprawę unarodowienia szkolnictwa ludowego i reformy podręczników szkolnych.

Uchwalono podziękować Wydziałowi Krajowemu za stanowisko w sprawie petycji T. S. L. do Sejmu o przejęcie długu, ciężącego na szkole w Leszczynach i wysłać deklarację że T. S. L. opłacać będzie raty amortyzacyjne aż do ewentualnego przejęcia długu.

Załatwiono szereg spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Uchwalono w końcu 1913 roku wypłacić Komitetowi gimnazjum polskiego w Czerniowcach całą subwencję w sumie pięciu tysięcy koron z procentami.

Uchwalono porządek dzienny Zarządu Głównego na dzień 31 maja i 1-go czerwca.

Dwudzieste czwarte posiedzenie z dnia 23 maja 1913.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie p. Januszewskiego z wyjazdu celem lustracji Koła w Chrzanowie i przyjęto wnioski w sprawie planu pracy oświatowej w powiecie chrzanowskim.

Uchwalono przedłożyć Zarządowi Głównemu wniosek o wydanie 20 tysięcy odznak T. S. L.

Uchwalono nabyć 50 egzemplarzy albumu powstania 63-go roku od p. Niemajowskiego we Lwowie na nagrody dla szkół.

Uchwalono na prośbę Zarządu Głównego T-wa Kólek rolniczych o książki dla osadników polskich w Bośni, aby wysłać pewien komplet nakładów własnych i zwrócić się do pierwszego Koła z prośbą o zajęcie się osadnikami.

Uchwalono wydać broszurę J. W. Kobylańskiego o księdzu Mackiewiczzu.

Uchwalono wystosować pismo do Ministra Galicyi J. E. p. Długosza w sprawie przyspieszenia starań o prawo publiczności dla Gimnazjum i Seminarium w Białej.

Załatwiono szereg spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Uchwalono na podstawie § 19 ustawy prasowej sprostować artykuł o T. S. L. w „Głosie nauczycielskim“.

Uchwalono odbyć specjalne posiedzenie Wydziału Ścisłego dla sprawy ściągania ofiar Daru Grunwaldzkiego.

Uchwalono zwrócić się do Kół i Związków Okręgowych z poleceniem, aby bez wiedzy Zarządu Głównego nie udzielały marki T. S. L. na żadne wyroby.

Uchwalono zwołać posiedzenie Komisji w sprawie projektu zmiany statutu.

Uchwalono wydelegować p. profesora Mohra na Zjazd Okręgowy w Sanoku w dniu 15 czerwca.

Dwudzieste piąte posiedzenie z dnia 8 czerwca 1913.

Uchwalono przesłać deklarację notaryalną Radzie Szkolnej Krajowej co do oddania budynku szkoły im. Kościuszki z inwentarzem i środkami naukowymi na pomieszczenie gimnazjum realnego w Białej na rzecz skarbu państwa według przysłanego Radzie Szkolnej wykazu z zastrzeżeniem trwałości języka polskiego jako wykładowego oraz z tem, że skarb państwa przejmie 50 tysięcy K długu hipotecznego.

Przyjęto ofertę litografii p. Franciszka Zielińskiego w Krakowie w sprawie wykonania pocztówek z herbami ziem polskich.

Dwudzieste szóste posiedzenie z dnia 13 czerwca 1913.

Załatwiono szereg spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Przyjęto do wiadomości uchwałę Rady Powiatowej co do udzielenia subwencji 100 koron na szkołę handlową w Białej.

Przyjęto do wiadomości udzielenie przez M. O. i W. prawa publiczności dla gimnazjum i seminarium w Białej.

Uchwalono wysłać delegację do Białej, celem rozpatrzenia na miejscu spraw, poruszonych w memoryale trzech Towarzystw polskich w Białej.

Dwudzieste siódme posiedzenie z dnia 20 czerwca 1913.

Uchwalono przydzielenie komisjom poszczególnych uchwał z posiedzenia czwartego Zarządu Głównego oraz przyjęto do wiadomości sprawozdanie ze sposobu wykonania uchwał już załatwionych.

Uchwalono odnieść się do Wydziału Krajowego o przeniesienie szkoły uzupełniająco-przemysłowej w Białej do lokalu seminarium i zamianowanie Dra Mikulskiego kierownikiem tejże szkoły.

Uchwalono zawrzeć umowę z firmą Szarski i Syn w Krakowie co do oprocentowania herbaty na rzecz T. S. L.

Uchwalono opracowanie wzorowego statutu dla Ognisk T. S. L.

Uchwalono postawić wniosek na Zarządzie Głównym o rozwiązanie Kół w Gręboszowie, w Szezurowej i w Czehowie.

Uchwalono wydać nowe serye blankietów telegraficznych T. S. L.

Uchwalono porozumieć się z Macierzą Cieszyńską co do szkoły w Radwanicach, gdzie Rada Szkolna Okręgowa we Frydku nie pozwala na uczenie, jeśli nie postaramy się o odpowiednie umieszczenie szkoły.

Uchwalono zażądać bliższych wyjaśnień od Dyrekcyi szkoły polskiej w Białej co do lokalu, który ma być na rzecz szkoły wynajęty.

Przyjęto do wiadomości udzielenie prawa publiczności dla gimnazjum w Orłowej.

Uchwalono wysłać telegram kondolencyjny do rodziny śp. Pawła Ciompy, a do członków Zarządu Głównego i Rady Nadzorczej pismo z czekami i prośbą, aby wzięli udział w składce na pokrycie deficytu T. S. L. zamiast składania wieńców na trumnę.

Również uchwalono wysłać telegram kondolencyjny do rodziny śp. Janesa w Sucheju.

Przyjęto do wiadomości otrzymanie 500 dolarów od Zjednoczenia polskiego rzymsko-katolickiego w Ameryce za kupione obrazy.

Uchwalono odbyć konferencję z przedstawicielami Koła i Związku okręgowego w Dębicy w sprawie uregulowania miejscowych stosunków T. S. L.

Uchwalono przekazać Zarządowi Głównemu wniosek w sprawie oprocentowania na rzecz T. S. L. wydawnictwa p. t.: „Skarbnica polska”.

Uchwalono delegować do Zakopanego p. Łopuszańskiego na jubileuszowe zebranie Towarzystwa tatrzańskiego.

Dwudzieste ósme posiedzenie z dnia 4 lipca 1913.

Uchwalono delegować ze Lwowa reprezentanta T. S. L. na Walne Zgromadzenie Kółek rolniczych, a także na Walne Zgromadzenie Związku nauczycielskiego.

Załatwiono szereg spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Dwudzieste dziewiąte posiedzenie z dnia 16 lipca 1913.

Uchwalono wysłać z biura Zarządu Głównego delegata do większych Kół T. S. L. w sprawie ściągnięcia zaległych należności.

Uchwalono odbyć 18 lipca przez delegatów Zarządu Głównego konferencję z Zarządem Głównym Macierzy Szkolnej w Cieszynie w sprawie Gimnazjum w Orłowej, w sprawie inspektoratu szkół przemysłowo-upełniających, oraz w sprawie szkół w Hermanicach, Jaworzu i Czechowicach.

Uchwalono wystosować pismo do p. namiestnika z prośbą o interwencję w Wiedniu w sprawie upaństwowienia gimnazjum w Białej.

Załatwiono szereg spraw drobnych administracyjnych.

Uchwalono delegować p. Tabaczyńskiego na uroczystość odsłonięcia pomnika hr. Andrzeja Potockiego w Sierszy.

Załatwiono szereg spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Trzydzieste posiedzenie z dnia 25 lipca 1913.

Uchwalono odmownie, z powodu braku funduszków, załatwić prośbę Towarzystwa szkoły średniej w Łopatynie o pomoc na prowadzenie gimnazjum, jak również i prośbę Koła T. S. L. i Sokoła w Kutach o subwencję na odbudowanie Domu polskiego.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie p. Cholewińskiego z wyjazdu do Kół w Tarnowie, Rzeszowie, Jarosławiu i Przemyśle celem ściągnięcia zaległych kwot, zebranych tytułem Daru 3-go Maja.

Uchwalono przesłać kilkadziesiąt książek na ręce kapelana wojskowego X. Kalaty w Teresienstadt w Czechach dla żołnierzy Polaków, przebywających w tamtejszym garnizonie.

Uchwalono wnieść powtórnie przed zwołaniem Sejmu petycję o subwencję sejmową dla T. S. L.

Uchwalono udzielić subwencji Kołu T. S. L. w Bielsku na Kurs dla analfabetów po ukończeniu kursu, oraz przyjęto do wiadomości rozdział subwencji między Koła na Kursy dla analfabetów.

Uchwalono wnieść podanie do Ministerstwa wojny na biblioteki garnizonowe dla żołnierzy Polaków i do Ministerstwa sprawiedliwości na biblioteki dla więźniów.

Trzydzieste pierwsze posiedzenie z dnia 30 lipca 1913.

Uchwalono w sprawie szkoły w Hermanicach, ażeby utrzymać ją nadal, jako szkołę dwuklasową, zaś zwinąć ochronkę.

Uchwalono porozumieć się z Macierzą Cieszyńską w sprawie układu co do wspólnego prowadzenia szkół ludowych T. S. L. na Śląsku i Gimnazjum w Orłowej, a nadto odnieść się do Koła Uniwersyteckiego, aby wobec prawdopodobieństwa uginienia szkoły w Czechowicach w roku następnym, przyjęło utrzymanie tej szkoły jeszcze przez 1 rok.

Załatwiono szereg spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Uchwalono wnieść podanie do Rady Szkolnej okręgowej we Frydku o pozwolenie utrzymania szkoły w dotychczasowym budynku jeszcze przez pewien czas i odnieść się w tej sprawie do Macierzy Cieszyńskiej.

Załatwiono szereg spraw drobnych administracyjnych.

Przeprowadzono dyskusję nad sprawozdaniem finansowem oraz nad sprawą ściągnięcia zaległych deklaracji na Dar Grunwaldzki.

Trzydzieste drugie posiedzenie z dnia 20 sierpnia 1913.

Załatwiono szereg spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Uchwalono wynająć lokal w Białej w domu Bartonicków na lat pięć na pomieszczenie czteroklasowej szkoły męskiej w Białej.

Uchwalono przeprowadzić pewne poprawki w gmachu gimnazjum w Orłowej i przyjęto do wiadomości wyniki i protokół przeprowadzonej kollaudacji.

Również uchwalono przygotowanie kosztorysu na odczyszczenie gmachu.

Uchwalono w myśl żądań gminy dokonać poprawek w gmachu szkoły w Hałenowie z powodu uginienia szkoły.

Przyjęto do wiadomości zawiadomienie Koła I. w Krakowie o mianowaniu nauczyciela do Bośni.

Uchwalono wysłać delegację Zarządu Głównego na wiec rodzicielski, mający się odbyć 24 b. m. w sprawie szkoły wydziałowej w Mor. Ostrawie.

Uchwalono dać bezpłatnie kilkadziesiąt elementarzy i książek do czytania dla szkółki polskiej w Kopenhadze na ręce X. Szymańskiego i odnieść się do Koła w Limanowej o otoczenie tamtejszych Polaków opieką.

Trzydzieste trzecie posiedzenie z dnia 29 sierpnia 1913.

Uchwalono zwołać posiedzenie Zarządu Głównego na dzień 6 i 7 września.

Uchwalono zwołać Walny Zjazd T. S. L. do Tarnowa na dzień 28 i 29 września i przedłożyć odpowiedni wniosek Zarządowi Głównemu do zatwierdzenia.

Załatwiono szereg spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie inspektora z Cieszyna p. Popiołka ze stanu szkół polskich na Morawach i uchwalono wyrazić mu podziękowanie za odbycie wizytacji.

Uchwalono przyjąć propozycję p. Szymona Toepfera ze Lwowa co do ofiarowania Towarzystwu 3.200 pudełek piór stalowych.

Trzydzieste czwarte posiedzenie z dnia 4 września 1913.

Uchwalono rozesłać Kołom w dniu 15-tym września sprawozdanie tymczasowe, zaś całe sprawozdanie wydać jako numer „Przewodnika oświatowego“.

W sprawie Walnego Zjazdu uchwalono, aby umieścić na pierwszym posiedzeniu plenarnem referat Komisji finansowej i aby utworzyć następujące sekcje: sprawozdawczą, finansową, z subkomitetem skarbowym, pracy oświatowej szkolnej, opieki nad młodzieżą, dla spraw robotniczych, czytelniano-odczytowej i statutowej.

Uchwalono wystosować pismo do Macierzy Cieszyńskiej o przedstawienie swego kandydata do Zarządu Głównego T. S. L. Sprawę przedstawienia nowych kandydatów Walnemu Zjazdowi uchwalono zostawić Komisji matce.

Trzydzieste piąte posiedzenie z dnia 12 września 1913.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie z wykonania uchwał ostatniego Zarządu Głównego.

Uchwalono urządzić w Tarnowie podczas walnego Zjazdu „Dzień T. S. L.“

Uchwalono zezwolić czytelnii w Zabrzegu na zorganizowanie Koła T. S. L.

Uchwalono delegować p. wiceprezesa Piwockiego na Zjazd okręgowy krakowski w dniu 14 września.

Załatwiono szereg spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie z wiecu rodzicielskiego w Hermanicach z dnia 31 sierpnia b. r.

Trzydzieste szóste posiedzenie z dnia 18 września 1913.

Uchwalono szereg spraw, związanych z organizacją Walnego Zjazdu w Tarnowie.

Uchwalono zgłosić przystąpienie Zarządu Głównego do komitetu obchodu ku czci księcia Józefa Poniatowskiego.

Uchwalono rozesłać wypracowany przez komisję oświatową Regulamin dla czytelnii T. S. L. członkom Zarządu Głównego i Rady Nadzorczej do zaopiniowania.

Uchwalono wysłać do Wiednia deputację celem zebrania wiadomości o sprawie upaństwowienia szkół średnich T. S. L. Delegowano w tym celu pp.: Dra Bandrowskiego, Piwockiego, Natansona i Wyczyńskiego. Prócz tego uchwalono wystosować podanie do M. W. i O. o wypłacenie kosztów utrzymania Gimnazjum w Białej do końca roku kalendarzowego. Odpisy tych podań uchwalono przesłać pp. ministrowi Skarbu i ministrowi dla Galicyi.

Uchwalono celem zakończenia sprawy opodatkowania tutek na rzecz TSL. zwołać posiedzenie fabrykantów tutek dla uchwalenia norm tego podatku.

Uchwalono odmówić Kołu I. w Nowym Sączu subwencji na szkołę z powodu skreślenia odnośnych pozycji w budżecie.

Uchwalono wniosek, aby prezydent T. S. L. udał się do X. arcybiskupa Symona i powołało go imieniem instytucji.

Załatwiono szereg spraw administracyjno-personalnych.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie p. Ostrowskiego z akcji szkolnej, wdrożonej przez Koło I. w Bośni.

Trzydzieste siódme posiedzenie z dnia 23 września 1913.

Uchwalono przydział referatów na Walny Zjazd w Tarnowie w Komisji szkolnej, antyalkoholicznej i robotniczej oraz przydział zgłoszonych przez Koło wniosków do poszczególnych Komisji.

Uchwalono przedłożyć Walnemu Zjazdowi kandydaturę do Zarządu Głównego p. dyr. Kazimierza Piątkowskiego, jako przedstawiciela Macierzy Cieszyńskiej.

Uchwalono delegować p. Rymara na Zjazd oświatowy Młodzieży, który się odbędzie w Tarnowie w przeddzień Walnego Zjazdu T. S. L.

Uchwalono zaangażować na Walny Zjazd dwóch stenografów do protokołu zjazdowego.

Uchwalono wydelegować do Komitetu obchodu ku czci księcia Józefa Poniatowskiego pp.: prof. Grabowskiego, Tabaczyńskiego i Dra Stępowskiego i zorganizować wspólnie ze „Strażą Polską” sekcję odczytową.

Uchwalono zwołać posiedzenie Zarządu Głównego do Tarnowa przed Walnym Zjazdem w sobotę dnia 29 września o godz. 6 min. 30 wieczorem.

Uchwalono rozesłać przed Walnym Zjazdem odezwę do pism o sytuacji finansowej T. S. L. oraz rozpowszechnić w formie artykułu dziennikarskiego sprawozdanie finansowe ze sprawozdania rocznego T. S. L.

Uchwalono, aby wniosek dyrekcji Gimnazjum realnego w Białej o zezwolenie na otwarcie dodatkowego kursu języka greckiego załatwić odmownie.

Uchwalono na wniosek Koła w Hermanicach przedstawić Zarządowi Głównemu sprawę potrzeby zamianowania trzeciej siły do szkoły w Hermanicach.

Uchwalono wysłać przed Zjazdem delegację do Wiednia w sprawie zbadania, jak stoi upaństwowienie szkół średnich w Białej i ewentualne porozumienie się deputacy z prezesem Koła polskiego, p. Drem Leo.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie p. Rymara co do wyników jego przyjazdu do Lwowa w sprawach finansowych T. S. L.

Załatwiono szereg drobnych spraw szkolnych administracyjno-personalnych.

Wykaz książek, ocenionych przez Komisję Kwalifikacyjną T. S. L.

I. Powieści historyczne.

- 1) *Lech*, napisał M. Synoradzki, nakład M. Arcta, Warszawa, str. 64 w 8-ce, cena 54 gr. Polecone (II w., M., Szk.).
- 2) *Obrazki polskie*, napisała W. Gizbert-Studnicka, nakład Macierzy Polskiej, Lwów, str. 154 w 8-ce, cena 1 K. Bardzo polecone (II w., M., Szk.).
- 3) *W roku Grunwaldu*, napisał E. Jezierski, nakład M. Arcta, Warszawa, str. 40 w 8-ce, cena 40 gr. Polecone (III w., M., Szk.).
- 4) *O królownie sierocie*, napisała J. z Łobzowa, str. 47 w 8-ce m., cena 50 gr. Polecone (Szk.).
- 5) *Sumosierra*, urywek z raptularza szwoleżera, przepisał i uzupełnił K. Łaskowski, nakład M. Arcta, Warszawa, str. 36 w 8-ce m., cena 30 gr. Dozwolone (III w., M.).
- 6) *W szponach pruskiej hakaty*, napisał St. Gębarski, dodatek do „Dzwonka częstochowskiego”, str. 144 w 8-ce, cena 1 K. Polecone (IV w., M.).

II. Powieści obyczajowe.

- 7) *Pisma, I: Obrazek z lat głodowych, Za doliną róż, Echo, Niziny, Tadeusz, Cień, W zimowy wieczór* E. Orzeszkowej, nakład Gebethnera i Wolffa, Warszawa, str. 269 w 8-ce, cena 2 K 50 gr. Bardzo polecone (IV w., M.).
- 8) *Pisma, II, III: Nad Niemnem* (2 tomy) E. Orzeszkowej, nakład Gebethnera i Wolffa, Warszawa, str. 432 w 8-ce, cena 5 K. Bardzo polecone (IV w., M.).
- 9) *As*, napisał A. Dygasiński, nakład „Biblioteki dzieł wyborowych”, Warszawa, str. 160 w 8-ce, cena 1 K 10 gr. Bardzo polecone (IV w., M., Szk.).
- 10) *We krwi* (3 tomy), napisała G. Zapolska, nakład „Biblioteki dzieł wyborowych”, Warszawa, str. 418 w 8-ce, cena 3 K. Polecone (IV w., M.).
- 11) *Małżeństwo, Być albo nie być, Tulacz*, napisał W. Sieroszewski, nakład „Książki”, Kraków, str. 348 w 8-ce, cena 4 K 60 gr. Bardzo polecone (M.).
- 12) *Wygnańcy, Ostap z Perehińska*, napisał J. Turczyński, Lwów, str. 165 w 8-ce, cena 2 K. Polecone (IV w., M.).
- 13) *Na brzegach Senegalu* (2 tomy), napisał Wł. Jagiński, nakład „Biblioteki dzieł wyborowych”, Warszawa, str. 272 w 8-ce, cena 2 K. Polecone (M.).

- 14) *W starym dworze*, napisał A. Gruszecki, nakład Gebethnera i Wolffa, Warszawa, str. 168 w 8-ce, cena 2 K 50 gr. Polecone (M.).
- 15) *Separatka*, napisała K. Bielska, nakład Gebethnera i Wolffa, Warszawa, str. 394 w 8-ce, cena 4 K 50 gr. Dozwolone (M.).
- 16) *Ostatnia msza, Z ciężkich dni*, napisał J. Łada, nakład Tow. im. X. P. Skargi, Lwów, str. 76 w 8-ce, cena 40 gr. Polecone (II w., M., Szk.).
- 17) *Czerwony domek*, napisał K. Kalinowski (według A. Hoffmana), nakład M. Arcta, Warszawa, str. 103 w 8-ce m., cena 1 K. 40 gr. Polecone (Szk.).
- 18) *Serce matki* (8 nowell), napisała A. Brezany'owa, nakład St. Tokarskiego, Lwów, str. 79 w 8-ce, cena 90 gr. Niepolecone.
- 19) *Przygody pajaca*, napisał E. Cherubini, nakład Gebethnera i Wolffa, Warszawa, str. 280 w 8-ce, cena 3 K 20 gr. Polecone (M., Szk.).
- 20) *Dwie sieroty*, napisał J. Ciembroniewicz, nakład M. Arcta, Warszawa, str. 34 w 16-ce, cena 16 gr. Bardzo polecone (M., Szk.).
- 21) *Niewdzięczne kukułcze*, napisał J. Ciembroniewicz, nakład M. Arcta, Warszawa, str. 16 w 16-ce, cena 13 gr. Polecone (M., Szk.).
- 22) *Baśń o królewiczu i jego wiernym druhu*, napisała Iskierka, nakład M. Arcta, Warszawa, str. 22 w 16-ce, cena 16 gr. Dozwolone (Szk.).

III. Poezye, dramata.

- 23) *Pieśni narodowe z r. 1863* (2 tomiki), nakład Tow. im. X. P. Skargi, Lwów, str. 188 w 8-ce, cena 60 gr. Bardzo polecone (I w., M., Szk.).
- 24) *Bajki i prawdy* (poezye), napisał J. Ejsmond, nakład „Biblioteki dzieł wyborowych“, Warszawa, str. 135 w 8-ce, cena 1 K. Bardzo polecone (M.).
- 25) *Złote usta, złote serce* (obrazek sceniczny z życia X. P. Skargi), napisał X. Dr. Wł. Bandurski, nakład Tow. im. X. P. Skargi, Lwów, str. 44 w 8-ce, cena 40 gr. Polecone (IV w., M.).
- 26) *Wigilia Bożego Narodzenia w r. 1863* (obrazek sceniczny w 2 odsłonach), napisał Bronek z Oleska, nakład Komitetu wydawnictwa dzieł ludowych, Lwów, str. 30 w 8-ce, cena 20 gr. Polecone (II w.).
- 27) *Czy z krwi* (sztuka w 4 aktach), napisał Brutus, nakład tygodnika „Lirnik“, Warszawa, str. 110 w 8-ce, cena 65 gr. Szkodliwe.
- 28) *Zmartwychwstanie czyli Nieboszczyk z urojenia* (komedia w 2 odsłonach), nakład Drukarni Św. Wojciecha, Poznań, str. 36 w 8-ce, cena 90 gr. Dozwolone (III w.).
- 29) *Napad bandytów* (krotochwila w 1 akcie), nakład Drukarni Św. Wojciecha, Poznań, str. 15 w 8-ce, cena 72 gr. Dozwolone (M.).
- 30) *Pierwsza ofiara* (obrazek sceniczny z r. 1863), napisał Franc. Kruczkowski, nakład Polskiego Tow. Pedagogicznego, Lwów, str. 16 w 8-ce, cena 30 gr. Niepolecone.

IV. Historia.

- 31) *Nasza historia* (z ilustracyami), napisała A. Serkowska, nakład „Szkół gospodyń wiejskich“, Albigowa, str. 143 w 8-ce, cena 1 K 20 gr. Polecone (I w., M., Szk.).
- 32) *O Stefanie Czarnieckim, sławnym wodzu polskim*, napisał prof. W. Czermak, nakład Macierzy Polskiej, Lwów, str. 45 w 8-ce, cena 25 gr. Bardzo polecone (II w., M., Szk.).
- 33) *Ks. Hugo Kollataj*, napisał E. Kipa, nakład Macierzy Polskiej, Lwów, str. 137 w 8-ce, cena 1 K 20 gr. Bardzo polecone (III w., M.).
- 34) *Stanisław Staszic*, napisała E. Bogusławska, nakład Z. Jelenia, Tarnów, str. 16 w 8-ce, cena 40 gr. Polecone (III w., M., Szk.).
- 35) *Historia ruchu rewolucyjnego w Polsce w r. 1846* (z ilustracyami i mapami), napisał B. Limanowski, nakład „Książki“, Kraków, str. XX + 269 w 8-ce w., cena 8 K. Polecone (M.).

- 36) *Urywki z pamiętników o powstaniu z r. 1863*, zebrała Dr. Z. Szybalska, nakład Tow. Nauczycieli szkół wyższych, Lwów, str. 148 w 8-ce, cena 1 K 25 gr. Bardzo polecone (III w., M., Szk.).
- 37) *O Powstaniu styczniowym 1863 r.*, napisał Dr. M. Gawlik, nakład Tow. im. X. P. Skargi, Lwów, str. 40 w 8-ce, cena 30 gr. Niepolecone.

V. Dzieje literatury.

- 38) *Wizya Krasińskiego*, napisał M. Zdziechowski, nakład S. A. Krzyżanowskiego, Kraków, str. 202 w 8-ce, cena 3 K. Polecone (Mb.).
- 39) *J. I. Kraszewskiego życie i dzieła*, napisał Dr. M. Piekarski, nakład Macierzy Polskiej, Lwów, str. 226 w 8-ce w., cena 2 K. Dozwolone (M.).

VI. Nauki przyrodnicze.

- 40) *Co opowiadałem mojemu matemu synkowi* (z 10 obrazkami), napisał J. Bidentkap, nakład M. Arcta, Warszawa, str. 120 w 8-ce m., cena 1'50 K. Polecone (M., Szk.).
- 41) *Saletra, jej własności i pożytki*, napisała Z. Rudnicka, nakład Wydawnictwa im. M. Brzezińskiego, Warszawa, str. 24 w 8-ce, cena 16 gr. Polecone (IV w., M., Szk.).
- 42) *O ewolucyi* (trzy odczyty), E. Wasmanna T. J., przekład z niemieckiego, nakład biblioteki „Prądu“, Warszawa, str. 78 w 8-ce, cena 1 K. Polecone (M.).

VII. Ludoznawstwo, geografia, podróże.

- 43) *Pod trzeciego króla* (z ilustracyami), napisał J. Bojko, nakład Macierzy Polskiej, Lwów, str. 94 w 8-ce, cena 40 gr. Bardzo polecone (I w., M., Szk.).
- 44) *Z wrażeń szwajcarskich*, napisał J. Jodko Narkiewicz, nakład Drukarni polskiej, Kijów, str. 31 w 8-ce w., cena 1 K. Polecone (M., Szk.).

VIII. Hygiena, medycyna.

- 45) *Post a hygiena*, napisał X. E. Duplessy, przekład z francuskiego, nakład Księgarni Kroniki rodzinnej, Warszawa, str. 15 w 8-ce m., cena 8 gr. Dozwolone (M.).
- 46) *Zielniczek lekarski*, nakład Przewodnika zdrowia, Berlin, str. 45 w 8-ce, cena 60 gr. Szkodliwe.
- 47) *Co to są suchoty i jak je zwalczać*, nakład Sodalicyi maryjańskiej, Stara wieś, str. 22 w 16-ce, cena 8 gr. Polecone (II w., M.).

IX. Prawo, nauki społeczne.

- 48) *O pracy*, napisał J. I. Kraszewski, nakład Tow. im. X. P. Skargi, Lwów, str. 68 w 8-ce, cena 30 gr. Bardzo polecone (III w., M., Szk.).
- 49) *O ubezpieczeniu od ognia*, nakład Sodalicyi maryjańskiej, Stara wieś, str. 16 w 16-ce, cena 10 gr. Polecone (I w.).
- 50) *Oświata i organizacya*, nakład Koła T. S. L. w Bielsku, str. X + 53 w 4-ce, cena 30 gr. Bardzo polecone (IV w., M.).

X. Rolnictwo.

- 51) *Nawozy sztuczne ze szczególnem uwzględnieniem wapnowania roli*, napisał St. Konopka, nakład Dra Niemczewskiego i Sp., Trzebinia, str. 51 w 16-ce, cena 40 gr. Bardzo polecone (IV w., M.).
- 52) *Krótkie przepisy hodowli drobiu*, napisała R. Stasiniewiczowa, nakład Gebethnera i Wolffa, Warszawa, str. 15 w 16-ce, cena 26 gr. Polecone (II w., M.).

- 53) *Dojenie krów i obchodzenie się z mlekiem*, napisał J. J. Neuman, nakład autora, Suchodół, str. 39 w 8-ce w., cena 1 K. Polecone (IV w., M.).

XI. Religia, moralność, wychowanie.

- 54) *Żywot Pana naszego Jezusa Chrystusa*, napisał J. K. Gregorowicz, nakład Wydawnictwa książek pożytecznych, Kraków, str. 288 w 8-ce, cena 2 K 40 gr. Polecone (III w., M., Szk.).
- 55) *Jadwiga, święta królowa*, napisał X. biskup Wł. Bandurski, nakład Księgarni powszechnej, Włocławek, str. 400 w 16-ce, cena 2 K 60 gr. Polecone (III w., M., Szk.).
- 56) *Chryścjanizm a religie świata*, napisali Dr. W. Koch i Dr. O. Wecker, nakład Księgarni powszechnej, Włocławek, str. 103 w 8-ce, cena 2 K. Polecone (IV w., M.).
- 57) *O wychowaniu* (3 tomiki), nakład Sodalicyi maryjańskiej, Stara wieś, str. 27 + 16 + 27 w 16-ce, cena 8 gr. + 8 gr. + 8 gr. Niepolecone.

XII. Różne.

- 58) *Praca oświatowa, jej zadania, metody, organizacja*, praca zbiorowa, nakład M. Arcta, Warszawa, str. 501 w 8-ce, cena 6 K. Bardzo polecone (M.).
- 59) *Dobre przykłady*. II, napisała Antoszka, nakład Księgarni polskiej, Warszawa, str. 98 w 8-ce, cena 65 gr. Polecone (II w., M.).
- 60) *Czytanka dla służących*, ułożona staraniem Koła Pań T. S. L. we Lwowie, nakład Macierzy Polskiej, Lwów, str. 525 w 8-ce, cena 2 K. Bardzo polecone (III w., M.).
- 61) *Żłobek*, napisała R. Łubieńska, nakład Sodalicyi maryjańskiej, Stara wieś, str. 27 w 16-ce, cena 8 gr. Polecone (I w., Szk.).
- 62) *Historja filozofii w XIX. w.*, napisał Wł. M. Kozłowski, nakład M. Arcta, Warszawa, str. 260 w 8-ce, cena 2 K 60 gr. Niepolecone.

Wykaz książek,

poleconych przez Komisję Kwalifikacyjną na zakładanie i uzupełnianie Czytelni i Wypożyczalni T. S. L., a znajdujących się na składzie w Centralnej Składnicy Zarządu Głównego T. S. L. (Kraków, Floryańska, 15).

I. Powieści historyczne.

	Cena		W stopniu
	książki	oprawy	
1. Bałucki M. Przebudzeni	160	30	IV.
2. Bassara A. St. Przez pogrom	100	30	III.
3. Bernatowicz F. Pojata, 2 tomy	240	60	IV.
4. Bobowska E. W szponach nędzy, 2 tomy	96	48	III.
5. Bodzantowicz F. Boje polskie i przygody żołnierskie	120	30	III.
6. — Zawsze oni, 2 tomy	288	60	IV.
7. Bolesławita B. (Kraszewski J. I.). Przed burzą	96	30	IV.
8. Brzezińska M. Syn męczennika	40	18	II.
9. Bukowiecka Z. Michałek	50	18	II.
10. Chodźko J. Pamiętniki kwatermistrza	72	30	IV.
11. Chwalibór. Ofiara Żmudzi	72	20	II.
12. Ciembroniewicz J. Dziesięć lat niewoli moskiewskiej	50	18	II.
13. — Z żołnierki na Kaukazie	30	18	III.
14. Czaykowski M. Wernyhora	240	30	IV.
15. Deotyma. Panienka z okienka, 2 tomy	260	60	IV.
16. Domańska A. Hanusia Wierzyńkówna	140	24	IV.
17. Dzierzkowski J. Ludzie dobrzy na jednym wózku do sądu jeżdżą	40	16	III.
18. Gębarski St. Król i wójt	70	24	III.
19. — Zdobyć Konstantynopol	40	18	III.
20. Gorczyński A. Kapitalik	30	16	II.
21. — Zemsta. Helm Jaxy	30	16	III.
22. Hoffmanowa Kl. Dziennik Franciszki Krasieńskiej	50	18	III.
23. — Jan Kochanowski w Czarnolesiu, 2 tomy	192	60	IV.
24. H. St. Bóg się rodzi	130	30	III.
25. — Dzielny żołnierz	50	18	II.
26. — Święty Piotr w Rzymie	100	28	III.
27. Hugo V. Rok 1793	54	20	IV.
28. Jadwiga z Łobzowa. Dzwony	30	14	I.
29. — Ostatni	30	16	I.
30. Jeż T. T. (Miłkowski Z.) Dachyjszczyzna, 2 tomy	360	60	IV.
31. — Uskoki, 3 tomy	360	90	IV.
32. — W zaraniu	110	30	IV.

	Cena		W stopniu
	książki	oprawy	
33. J. F. Kazimierz Wielki	28	18	I.
34. Kalinowski B. Zwycięzca z pod Wiednia	32	18	III.
35. Konopnicka M. Z 1835 roku	100	20	III.
36. Kraszewski J. I. Dziecię Starego miasta	72	30	III.
37. — Kordecki, 2 tomy	110	60	III.
38. — Kunigas	80	30	III.
39. — Powrót do gniazda	144	30	IV.
40. — Stara baśń, 3 tomy	240	90	IV.
41. — Strzemińczyk, 2 tomy	160	60	IV.
42. — Szpieg	72	30	III.
43. — Zyguntowskie czasy, 2 tomy	160	60	IV.
44. Krzeczek Fr. Zbiór powieści i gawęd	150	28	IV.
45. Król K. W kraju piramid	260	—	IV.
46. Kubala L. Bitwa pod Beresteczkiem	40	16	III.
47. Lubicz Wł. Oko Proroka	300	30	III.
48. Mieczysław z Poznania. Czasy Kościuszkowskie	60	16	II.
49. — Ofiara z krwi polskiej w obronie chrześcijaństwa	60	18	I.
50. Miłkowski Z. Piotr i Asan	70	24	III.
51. — Rycerz chrześcijański	40	20	III.
52. Morzycka F. Kuźma Jeż	40	18	I.
53. — Stara baśń	40	18	I.
54. Niewiadomska C. Jagiellonowie	26	16	I.
55. — Królowie oboiralni: Henryk Walezy. Stefan Batory	20	16	II.
56. — Legendy, podania i obrazki historyczne. I.	16	16	I.
57. — Wazowie	50	18	II.
58. Nitman K. J. Tadeusz Kościuszko i jego sławna bitwa racławicka	30	16	I.
59. Orsza H. Nasza dziatwa	14	16	I.
60. — Z życia królowej Jadwigi	38	18	I.
61. Pasek J. Chr. Pamiętniki	192	30	IV.
62. Piast T. Kurpie	14	16	I.
63. Przyborowski W. Bitwa pod Raszynem	320	30	IV.
64. Rosny J. H. Vamireh	60	30	IV.
65. Rzewuski H. Pamiętki J. Pana Seweryna Soplicy	192	30	IV.
66. Sewer. Maciek w powstaniu	30	16	I.
67. Sienkiewicz H. Jurand ze Spychowa	40	16	I.
68. — Krzyżacy, 4 tomy	300	70	IV.
69. — Pod Zbarazem	32	16	I.
70. — Quo vadis	180	30	IV.
71. — Trylogia, 6 tomów	550	210	IV.
72. S. J. Obrona Częstochowy	54	18	II.
73. Sokalski Br. Tomkowa mogiła	42	16	I.
74. Strokowa J. Za naszą i waszą wolność	50	18	II.
75. Studnicka W. Obrazki polskie	100	24	III.
76. Synoradzki M. Lech.	54	18	II.
77. Szalay W. Spłacony dług	120	30	III.
78. — Za kraj i braci	80	20	II.
79. — Zemsta Jaśka	160	—	IV.
80. Śmiałowski E. Pod Wiedniem	40	18	I.
81. Teresa Jadwiga. Pod Cecorą	32	18	II.
82. — Syn kmiecy	32	18	I.
83. Uhma T. Pierwsi Krzyżacy. Walka o Śląsk	30	16	II.
84. — U Piastowego domu wrót. Chrobry wódz	30	16	II.
85. Walenty ze Smolnicy. Ludzie z pod słomianej strzechy	40	16	II.
86. Wallace L. Ben Hur	300	35	IV.
87. Wodziński P. Wspomnienia żołnierza — tułacza	50	18	II.
88. Zbrożek P. Trzy domy	25	16	I.

Cena

książki oprawy W stopniu

89. Zoryan E. Dopust Boży	40	18	II.
90. — Hołd pruski	54	18	II.
91. — Opowiadania historyczne	40	18	II.
92. — Pod godłem krzyża	40	18	II.
93. Żeromski St. Za wolność i ojczyznę	130	30	IV.
94. Żmichowska N. Dańko z Jawuru	140	—	III.

II. Powieści obyczajowe.

95. Amicis E. Przez morza i stepy	16	16	I.
96. — Serce	200	—	IV.
97. Andersen H. Książka z obrazkami bez obrazków	24	16	IV.
98. Beecher Stowe H. Chata wuja Toma	240	—	IV.
99. Bełza Wł. Dobry syn	40	16	II.
100. Biard. Po ciernistej drodze	86	20	III.
101. Brolis. Jurgis Durnialis	40	18	II.
102. Brzezińska M. Nowy zbiorek powieści i baśni	54	18	II.
103. — Przygody młodego Araba	54	18	IV.
104. Brzeziński M. Bajki — nie bajki	40	18	I.
105. — Na długie wieczory, 2 tomy	110	60	IV.
106. — Przygody myśliwca	22	16	I.
107. Bukowiecka Z. Bohater z pod Majuby	80	20	III.
108. — Historia o Antku rolniku	320	—	IV.
109. — Legendy górnicze	16	16	I.
110. — Przygody Wicka terminatora	64	20	III.
111. — Ulicznik warszawski	40	18	II.
112. Defoe D. Robinson Kruzoe	160	—	IV.
113. Dickens Ch. Wigilia Bożego Narodzenia	32	16	II.
114. — Szkice	48	16	IV.
115. Dygasiński A. As	110	30	IV.
116. — Co się dzieje w gniazdach	20	16	I.
117. — Kukulczę	28	16	III.
118. — Opowiadanie Kuby Cieluchowskiego	54	18	II.
119. — Przyjaciel koni	40	18	II.
120. — Ucieszne przygody dziada Florka	40	18	I.
121. — W Swojczy	80	20	III.
122. Ellis E. S. Przez ogień i przez lasy	150	—	IV.
123. Gensówna Fr. Dwie drogi	80	24	III.
124. Głada I. Oporni, 2 tomy	400	60	IV.
125. Grabowski I. Pamiętniki rupiecia	110	30	IV.
126. Green H. Brat ociemniały	170	—	IV.
127. Herrmann I. Teśé Kondelik i zięć Wejwara, 3 tomy	330	90	IV.
128. Iskierka. Młyn na Pokusie	40	18	I.
129. Jerlicz E. Rodzina Wróblewskich	80	24	III.
130. Jokay M. Poruszmy z posad ziemię, 4 tomy	200	120	IV.
131. Junosza Kl. Dziadowski wychowanek	54	18	II.
132. — Froim. Zajac	20	16	I.
133. — Na chlebie u dzieci	54	18	III.
134. Kipling R. Jak Rikitiki pokonał węża okularnika	12	16	I.
135. — Kaa na polowaniu	20	16	II.
136. Konopnicka M. Nasza szkapą	26	16	II.
137. — Wybór pism	80	30	III.
138. Kopczyński A. Z ziemi łez i krwi	40	16	II.
139. Korzeniowski J. Kollokacya	96	25	IV.
140. — Posłuszeństwo	40	16	III.
141. — Spekulant	96	25	IV.
142. Kosiakiewicz W. Nasz mały	40	18	III.
143. Kraszewski J. I. Cygańskie dziecko	40	18	I.
144. Lam J. Wielki świat Capowie	96	25	IV.

		Cena		W stopniu
		książki	oprawy	
145.	Łada J. Ostatnia msza. Z ciężkich dni	40	16	II.
146.	Łoziński Wł. Zaklęty dwór, 2 tomy	192	50	IV.
147.	Malot H. Dla rodziny	80	24	IV.
148.	Markowska M. O królu węzów i Jaśku	240	30	IV.
149.	Marshall — Sanders. Piękny Bill	110	25	III.
150.	Mayne Reid. Dolina bez wyjścia	260	—	IV.
151.	— Porwana siostra	260	—	IV.
152.	— Wygnańcy w lesie	54	18	II.
153.	M. F. Przygody Jakóba	65	20	III.
154.	M. G. Nasi przyjaciele	75	20	III.
155.	Morzkowska A. Dzielni chłopcy	65	20	IV.
156.	Morzycka F. Bez rodziny	90	25	III.
157.	— Przygody Robinsona	32	18	II.
158.	Niewiadomska C. Baśnie Wschodu	50	16	III.
159.	Orzeszkowa E. Bracia	48	18	III.
160.	— Czarownica	28	18	I.
161.	— Dobra pani	26	16	III.
162.	— Iskry, 2 tomy	220	60	IV.
163.	— Nad Niemnem	100	30	IV.
164.	— Pan Kaprowski	28	18	II.
165.	— Romanowa	40	18	II.
166.	— W zimowy wieczór	40	18	I.
167.	Prus B. Antek	20	14	II.
168.	— Michałko	14	14	I.
169.	— Grzechy dzieciństwa	260	30	IV.
170.	Reymont Wł. Chłopi, 4 tomy	1560	160	IV.
171.	— Pewnego dnia	20	16	III.
172.	— Tomek Baran	32	16	I.
173.	— W porębie	20	16	II.
174.	— Z ziemi Chełmskiej	130	25	IV.
175.	R. M. Powieści i baśnie	32	18	I.
176.	Rodziewiczówna M. Dewajtis	80	30	IV.
177.	— Między ustami a brzegiem puharu, 2 tomy	220	60	IV.
178.	— Szary proch	80	30	III.
179.	Selous E. Przymierze Tomcia	80	20	III.
180.	Sewer. Łusia Burlak	26	16	II.
181.	— Wiosna	26	16	III.
182.	Sienkiewicz H. Bartek zwycięzca	32	16	I.
183.	— Janko muzykant. Latarnik	16	16	I.
184.	— Na oceanie Atlantyckim. W puszczy amerykańskiej, 2 tomy	40	32	III.
185.	— Nowelle, 2 tomy	230	60	IV.
186.	— Pieszo przez czarny ląd, 2 tomy	52	32	II.
187.	— Za chlebem	50	18	II.
188.	— Z pamiętnika poznańskiego nauczyciela	26	16	III.
189.	Sieroszewski W. Kulisi	26	16	III.
190.	— W matni	260	40	IV.
191.	Szymański A. Stolarz Kowalski	32	16	III.
192.	Teresa Jadwiga. Antek sierota	28	18	II.
193.	Tetmajer K. Ksiądz Piotr	16	16	III.
194.	Umiński Wł. Przygody małego Australczyka	50	18	II.
195.	— Zwycięzcy oceanu	340	—	IV.
196.	Verne J. Dzieci kapitana Granta	160	30	IV.
197.	— Podróż do środka ziemi	260	30	IV.
198.	Wilkoński A. Gorzkie wspomnienia słodkiej nadziei	20	16	II.
199.	Włodkówna Br. Dla swoich	65	20	IV.
200.	Wojciechowski K. Wolne chwile	50	20	II.
201.	Wojnar K. Wspomnienia z Cytadeli	30	16	II.

		Cena		
		książki	oprawy	W stopniu
202.	Zmorski R. Baśń o Sobotniej górze	16	16	II.
203.	Zych. Sewer. Żmudzki. Za świętą wiarę i mowę	20	16	I.
204.	Żeromski St. Opowiadania	350	40	IV.
205.	Żmudzki W. Losy Jacka Kozika	20	16	I.
206.	Z życia ludzi i zwierząt, 2 tomiki	64	32	I.

III. Poezye.

207.	Bełza Wł. Katechizm dziecka polskiego	50	16	II.
208.	Brodziński K. Wiesław. Oldyna. Czerniaków	24	16	IV.
209.	Jantek z Bugaja. Wiejskich piosnek czar	40	15	I.
210.	Kochanowski J. Treny. Odprawa posłów greckich	24	16	IV.
211.	Krasiński Z. Wybór pism	50	18	III.
212.	Kuraś F. Dzwon, chłopska pieśń	40	18	I.
213.	Lenartowicz T. Bitwa racławicka	20	16	II.
214.	Mickiewicz A. Pan Tadeusz	20	20	III.
215.	— Poezye, 4 tomy	240	120	IV.
216.	— Wybór poezyi	50	16	I.
217.	Niemcewicz J. U. Śpiewy historyczne	40	16	II.
218.	Pol W. Pieśni Janusza	96	30	IV.
219.	— Pieśń o ziemi naszej	24	16	III.
220.	Romanowski M. Wybór pism	90	20	III.
221.	Sawa J. Śpiewnik historyczny	240	30	IV.
222.	Słowacki J. Poezye, 4 tomy	360	120	IV.
223.	— Wybór pism	80	24	II
224.	Syrokomla Wł. Janko Cmentarnik. Kęs chleba	24	16	III.
225.	— Wybór poezyi	26	16	II.
226.	Pieśni narodowe	15	15	I.

IV. Historia.

227.	Askenazy Sz. Książę Józef Poniatowski	50	18	III.
228.	Bartoszewicz K. Konstytucja 3 Maja	110	30	IV.
229.	Brzezińska M. Dzieje państwa rzymskiego	160	30	IV.
230.	Bukowiecka Z. Mała historia Polski	80	24	II.
231.	— Opowiadania i obrazy z dziejów Polski	130	30	III.
232.	Chołoniewski A. Tadeusz Kościuszko	150	50	III.
233.	Czermak W. Grunwald	100	30	IV.
234.	— O Stefanie Czarnieckim	25	16	II.
235.	Dembiński H. Pamiętnik, 2 tomy	220	60	IV.
236.	Drygas I. Wspomnienia chłopów-powstańców z r. 1863/4	70	18	I.
237.	Dzierżanowska M. Sejm polski	14	16	III.
238.	Galle H. Wiek XIX.	54	18	III.
239.	Gawlik M. Zygmunt Sierakowski	24	16	II.
240.	Jankowski Cz. Bohaterowie polscy	70	18	III.
241.	Kobyłański J. Wł. O ks. Antonim Mackiewiczu	24	16	II
242.	Kochanowski J. K. Początki walki słowiańsko-niemieckiej	54	16	IV.
243.	Kołątaj H. Wybór pism	150	24	IV.
244.	Korzon T. Kim i czym był Kościuszko	120	30	IV.
245.	Kozicki St. Sprawa włościańska w Polsce	28	18	IV.
246.	Król K. Krzyżacy w Polsce	54	18	II.
247.	Kubala L. Szkice historyczne	84	18	IV.
248.	Leszko I. Waleryan Łukasiński i jego czasy	90	20	III.
249.	Limanowski B. Żywot Stanisława Śtaszica	30	16	III.
250.	Marcinowska J. Powstanie Kościuszkowskie	54	18	II.
251.	Mężyński A. Pamiętniki	200	30	IV
252.	Morzycka F. Jan Zamoyski	40	20	III
253.	Nitman K. J. Jan Kiliński, szewc-pułkownik	30	18	I.
254.	Orsza H. Historia ustroju Polski	160	30	IV.

	Cena		
	książki	oprawy	W stopniu
255. Pąplawski J. Stanisław Żółkiewski	32	18	II.
256. Radzikowski St. Powstanie chochołowskie . . .	50	18	III.
257. Rayski J. N. Społem i zgoda	50	18	II.
258. Rzewuski M. Dzieje Polski w zarysie	150	30	II.
259. Serkowska A. Nasza historia	100	24	I.
260. Siemieński L. Wieczory pod lipą	192	30	III.
261. Siemiradzki M. Porobiorowe dzieje Polski, 2 tomy	460	60	IV.
262. Sierpiak J. A. Rządy niemieckie w Galicyi . .	40	18	II.
263. Skałkowski A. M. Rok 1812	130	30	IV.
264. Smoleński Wł. Dzieje narodu polskiego	700	60	IV.
265. — Rządy pruskie na ziemiach polskich	42	16	IV.
266. Sokolnicki M. Rok 1809	120	24	IV.
267. Szajnocha K. Szkice historyczne, 5 tomików . .	288	120	IV.
268. Szybalska Z. Urywki z pamiątek o powsta- niu 1863 r.	150	30	IV.
269. Śmiałowski E. Tadeusz Kościuszko	30	16	I.
270. — Wojciech Bartos Głowacki	20	16	I.
271. Wanda. Szymon Konarski	40	16	II.
272. Wojnar K. Męczennicy za wolność i lud	20	16	I.
273. — Powstanie narodowe 1863/4 r.	40	18	I.
274. Wróblewski K. Powstanie listopadowe	40	18	I.
275. Wysłouchowa M. Opowiadanie Bartosza o Polsce	10	16	I.
276. — Za wolność i lud	70	20	III.
277. Zaremba J. Żywoty znakomitych Polaków . . .	50	18	I.
278. Generał Jan Henryk Dąbrowski.	40	18	III.

V. Dzieje piśmiennictwa.

279. Ciembroniewicz J. Kazimierz Brodziński . . .	40	18	II.
280. Chlebowska A. O życiu i pismach Franciszka Karpińskiego	16	16	I.
281. Chmielowski P. Henryk Sienkiewicz	48	16	IV.
282. Falkiewicz K. O Maryi Konopnickiej	20	16	II.
283. Konopnicka M. Mickiewicz, jego życie i duch .	160	30	IV.
284. Leszko I. Juliusz Słowacki, jego życie i dzieła .	90	20	II.
285. Magiera J. O Władysławie Ludwiku Anczycu . .	40	18	III.
286. Marcinowska J. Eliza Orzeszkowa	54	18	III.
287. Mazanowski A. Józef Ignacy Kraszewski . . .	72	20	IV.
288. Mazanowski M. Seweryn Goszczyński	48	16	IV.
289. Mikulski A. Lirnik mazowiecki Teofil Lenartowicz	60	18	II.
290. Nledźwiecki M. O Adamie Mickiewiczu	10	14	I.
291. Weychertówna Wł. Krótki zarys piśmiennictwa polskiego	70	24	IV.
292. Wojciechowski K. Jar. Kochanowski z Czarnolasu.	40	18	III.
293. — Juliusz Słowacki. Żywot i wybór pism . . .	100	30	IV.
294. — O Zygmuncie Krasińskim	70	20	III.
295. Wróblewski K. Żywot i dzieła Mikołaja Reja z Nagłowic	20	16	I.
296. Wysłouchowa M. Kornel Ujejski, jego życie i dzieła	50	18	I.

VI. Nauki przyrodnicze.

297. Brzeziński M. Krótka nauka o ciałach przyrody martwej	110	30	III.
298. — Maszyny parowe i koleje żelazne	16	16	I.
299. — Najważniejsze i najciekawsze zwierzęta ssące .	110	24	II.
300. — Nasi przyjaciele i wrogowie wśród ptaków . .	70	20	II.
301. — O górach zjejących ogniem	16	16	I.
302. — O morzach i lądach	80	24	II.
303. — O powietrzu	70	24	III.

	Cena		W stopniu
	książki	oprawy	
304. Brzeziński M. O zaćmieniach słońca i księżyca	28	18	I.
305. — Pogadanka o kometach	32	18	II.
306. — Pogadanki o niebie i ziemi	40	18	I.
307. — Pogadanki o wnętrzu ziemi	40	18	I.
308. — Pogadanki z przyrody	410	40	IV.
309. — Rośliny, zwierzęta i ludzie na kuli ziemskiej	54	18	I.
310. Buckley A. Życie owadów	170	24	IV.
311. — Życie ptaków	140	24	IV.
312. — Życie roślin	140	24	IV.
313. Ciembroniewicz J. Z życia zwierząt, 2 tomy	170	48	III.
314. Duchowicz Br. Powietrze ze stanowiska chemii i higieny	70	24	IV.
315. Dyakowski B. Piasek	54	18	IV.
316. — Rośliny pokarmowe w różnych krajach	86	24	II.
317. — Sól	40	18	II.
318. — Szkło	40	18	II.
319. — Wędrowki zwierząt i roślin	130	24	IV.
320. — Zwierzęta lądowe i morskie	220	30	IV.
321. Ernst M. Astronomia popularna	120	30	IV.
322. Jankowski E. Woda w przyrodzie	28	18	III.
323. Kramsztyk St. Czego nas Kopernik o obrotach ziemi nauczył	110	30	III.
324. — Komety i gwiazdy spadające	100	24	IV.
325. Musiałowicz S. Nafta, jej powstanie i użyteczność	40	18	III.
326. Piotrowski F. Nauka o pogodzie	100	24	IV.
327. Promyk K. Stopniowe opisanie świata	40	18	II.
328. Rudnicka Z. Fosfor	16	16	III.
329. — Krzem, jego własności, związki i pożytki	16	16	IV.
330. — Saletra	24	18	IV.
331. — Siarka	24	18	II.
332. — Węgiel	16	16	II.
333. Skrzyńska K. O mieszkańcach mórz i oceanów	64	18	III.
334. Stefanowska M. Miłość macierzyńska w świecie zwierzęcym	40	18	I.
335. Strumpf E. Z jakich części składa się roślina	32	18	III.
336. Szułc K. O pogodzie	50	18	III.
337. Tołwiński G. O porach roku na ziemi i planetach	40	18	IV.
338. Umiński Wł. Co człowiek zawdzięcza zwierzętom	32	18	III.
339. — Ocean i jego tajemnice	130	24	IV.
340. — Ogień na usługach człowieka	32	18	I.
341. — O gwiazdach spadających	28	18	I.
342. — O słońcu	28	18	II.
343. — Podziemne mieszkania zwierząt	32	18	I.
344. — Węgiel kamienny	16	16	I.
345. — W otchłaniach niebios	32	18	III.
346. — Zwierzęta ginące i zaginione	32	18	II.
347. — Zwierzęta przedpotopowe	28	18	II.
348. Weryho. Galecka. Co się z czego robi i skąd pochodzi	200	30	IV.
349. Zaborowski A. Światy zaginione	130	24	IV.
350. Żłobicki Wł. Wiek pary i elektryczności	220	—	IV.

VII. Ludoznawstwo, geografia, podróże.

351. Antoszka. O Czechach	80	20	III.
352. — Słowianie południowi	54	18	II.
353. Bojko J. Pod trzeciego króla	40	18	I.
354. Brzeziński M. O kraju chińskim i Chińczykach	28	16	II.
355. — Stany Zjednoczone	40	18	II.

	Cena		
	książki	oprawy	W stopniu
356. Brzeziński M. Turcy, ich religia i obyczaje . . .	28	18	III.
357. — Wędrówka obrazkowa po Europie	54	18	I.
358. Bukowiecka Z. Opis ziem dawnej Polski	140	30	III.
359. Chętnik A. Puszcza Kurpiowska	110	24	IV.
360. Chrząszczewska. Warnkówna. Z biegiem Wisły	300	30	IV.
361. Gawlik M. Dzieje odkryć geograficznych	120	24	IV.
362. Humniczy K. H. Anglia	70	20	IV.
363. Iwanowski F. K. O życiu Polaków w Ameryce Północnej	40	18	I.
364. Korzeński J. Obce ludy, obce kraje	260	—	IV.
365. Kozicki St. Bułgaria współczesna	70	20	III.
366. — Serbia współczesna	70	20	III.
367. Morzycka F. Belgia	40	18	IV.
368. — Francya	40	18	III.
369. — Holandya	54	18	III.
370. — Szwajcarya, jej przyroda i mieszkańcy	54	18	III.
371. — Z dalekiej północy	70	20	II.
372. Sosnowski P. Brazylia, jej przyroda i mieszkańcy	54	18	II.
373. Smiszkowa A. Nasi pobratymcy Słowacy	40	18	I.
374. Umiński Wł. Mieszkańcy Australii	40	18	IV.
375. — Podróż malownicza od źródeł do ujścia Wisły, 2 tomy	90	36	II.
376. Warholik St. Śląsk cieszyński i jego odrodzenie narodowe	50	18	I.
377. Włodek L. Polacy w Paranie	54	18	III.
378. Życka L. Wilno	40	16	IV.

VIII. Hygiena, medycyna.

379. Brzeziński M. O budowie i czynnościach ciała ludzkiego	40	18	II.
380. — Jak zbudowane jest ciało człowieka	70	20	III.
381. Bujwid O. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach	14	16	I.
382. Domański S. Choroby zakaźne	100	30	IV.
383. Duchowicz Br. Co jeść i pić, aby być zdrowym	30	18	I.
384. — Napoje alkoholowe	50	18	IV.
385. Maciesza A. Jak się strzedz ślepoty i chorób oczu	28	18	IV.
386. Markiewicz A. Rady o zachowaniu zdrowia	40	—	III.
387. Merczyński E. Zdrowie dzieci	50	18	II.
388. Puławski A. Co to są suchoty i jak się od nich uchronić	28	18	IV.
389. — Pogadanka o picciu trunków i pijaństwie	14	16	II.
390. Rząd A. Czas życia krótki, kropnijmy wódki	30	16	I.
391. Sterling S. Pielęgnowanie zdrowia	100	24	IV.
392. Szczepański K. Jak ratować życie ludzkie	50	16	II.
393. Zaleski A. O przyczynach chorób zakaźnych i o zapobieganiu tym chorobom	40	18	III.
394. Zielczak J. Poradnik dla kobiet, które chcą być zdrowe	32	18	III.

IX. Prawo, nauki społeczne.

395. Ciompa P. Poradnik w sprawach pieniężnych i po- datkowych	80	24	III.
396. Dwernicki T. O prawach obywatelskich	40	16	I.
397. Golińska Z. Spółki handlowe i rolnicze	90	18	III.
398. Kozicki St. Jakże stowarzyszenia mamy zakładać	40	18	IV.
399. Kraszewski J. I. O pracy	40	18	II.
400. Marylski A. Polityka narodowa	14	16	IV.
401. Nicholson I. Ruch współdzielczy	40	18	IV.
402. Próchnicki Zdz. Konstytucya austriacka	60	20	IV.

		Cena		W stopniu
		książki	oprawy	
403.	Słomka J. Pamiętniki włościanina	180	25	II.
404.	Szukiewicz W. Sprawa wychodźstwa	54	18	IV.
405.	Wilusz J. Księgi gruntowe	20	16	III.
406.	Jak się traci czas i pieniądze	10	10	I.
407.	Jeden naród — jedna myśl	10	16	I.
408.	Polityczne urządzenia Austrii i Galicyi	10	16	III.
409.	Ustawa gminna	70	20	II.

X. Rolnictwo.

410.	Albinowska J. Oszczędna gospodyni	180	30	IV.
411.	Barański A. Konie gospodarskie	32	18	II.
412.	Dulęba K. Łąki	54	18	III.
413.	— Maszyny i narzędzia rolnicze	70	20	IV.
414.	Froń J. Ogród warzywny	100	25	III.
415.	— O hodowli drzew i krzewów owocowych	70	25	II.
416.	— Wyrób win owocowych i powideł	40	18	IV.
417.	Godlewski E. Pogadanka o pokarmach roślinnych i nawozach sztucznych	60	18	IV.
418.	Godzień A. Pszczelnictwo	50	18	III.
419.	Górski L. O kartoflach	40	18	I.
420.	Gryff Sz. Uprawa pszenicy	15	16	II.
421.	Gurski B. O komasacyi gruntów	40	18	IV.
422.	Hempel A. Nasze wzorowe gospodarstwa wło- ściańskie	28	—	I.
423.	Konarski Sz. Co to jest rola, i jak ją uprawiać należy	40	18	II.
424.	— Jak rolę uprawiać należy	28	—	I.
425.	Kossak S. O hodowli i żywieniu bydła rogatego	40	—	III.
426.	Malinowski M. Jak się zbogacać włościanie czescy	40	—	IV.
427.	— Rolnictwo włościańskie za granicą	54	18	II.
428.	Miczyński K. Rolnik wzorowy	160	30	IV.
429.	Mielnicki J. Pogadanki o hodowli ryb	20	16	IV.
430.	Moraczewski M. O budowie zagród włościańskich	40	18	III.
431.	Olszański Z. Krótki poradnik weterynaryjny	65	24	IV.
432.	Prawdź M. Żyto, różne jego gatunki i uprawa	28	18	I.
433.	Sempołowski A. Jak możemy ulepszać nasze zboża	40	—	III.
434.	Stasiniewiczowa R. Hodowla ptactwa domowego	160	30	III.
435.	— Krótkie przepisy hodowli drobiu	26	16	II.
436.	Szybiński Wł. Uprawa roślin pastewnych, zielnych	72	24	IV.
437.	Śniegocki A. Drobne gospodarstwa wiejskie	120	30	III.
438.	— O hodowli krów	70	18	I.
439.	— O hodowli świń	54	18	I.

XI. Religia, moralność, wychowanie.

440.	Bełza Wł. Królowa Korony Polskiej	30	18	I.
441.	Brzeziński M. Jak wychowywać dzieci na zdrowych i silnych ludzi	28	18	I.
442.	Darhe A. Zagadnienia moralne	54	18	IV.
443.	Gawalewicz M. Królowa niebios	120	20	III.
444.	Gregorowicz J. K. Żywoł Pana naszego Je- zusa Chrystusa	240	30	IV.
445.	Jadwiga z Łobzowa. Rodzinny dom	80	24	II.
446.	Lagerlöf S. Legendy o Chrystusie	80	24	IV.
447.	Okolowiczówna St. Henryk Pestalocy	40	18	II.
448.	Pabst M. Wychowanie praktyczne	110	30	IV.
449.	Pestalozzi H. Jak Gertruda uczy swoje dzieci	170	30	III.
450.	Peławski A. O księdzu Boduenie	16	16	I.
451.	Serao M. Z Ziemi świętej	90	24	IV.
452.	S. J. K. Żywoł i czasy św. Jacka	30	16	II.

	Cena		
	książki	oprawy	W stopniu
453. Skarga P. Wybór pism	80	24	III.
454. — Wybór żywotów Świętych Starego i Nowego Zakonu	100	24	II.
455. — Żywoty Świętych polskich	60	20	I.
456. Wernic H. Pogadanki o życiu	80	24	III.

XII. Rozmaite.

457. Antosza. Upominek dla matek i gospodyń	54	18	IV.
458. Brzezińska M. Snopek	110	24	II.
459. Brzeziński M. Podarunek dla młodzieży	160	30	III.
460. — Wstępna nauka rachunków	32	18	I.
461. Gloger Z. Obrzęd weselny	70	20	IV.
462. — Pieśni dawne	40	18	III.
463. — Zabawy, gry i zagadki, żarty i przypowieści	28	18	I.
464. — Zwyczaje i pieśni doroczne	40	18	II.
465. Jadwiga z Łobzowa. Matka żyje. Za sztandarem	60	16	I.
466. Malinowski M. Mieszkania ludzkie	32	18	IV.
467. Omańkowska J. W chacie wielkopolskiej	28	18	IV.
468. Promyk K. Elementarz	16	16	I.
469. Radomczyk P. Domowa nauka oprawiania książek	28	18	III.
470. Rączkowski J. Wóz Drzymały	60	20	III.
471. R. M. Kłosa	80	24	III.
472. Różański St. Nauka rachunków dla samouków	54	18	II.
473. Solecki J. Książka do czytania dla dorosłych	120	30	I.
474. Szalay W. Jaselka	40	16	II.
475. Wallace L. Wiek cudów	80	24	IV.
476. Weychertówna Wł. Książeczka dla tych, co chcą dobrze mówić, czytać i pisać po polsku	90	24	III.
477. Nauka poprawnego czytania i wysławiania się	65	18	IV.
478. Burzenie kościołów przez Moskali	20	16	III.
479. Czytanka dla służących	200	—	IV.
480. Moskwa wobec Unii i Polski	50	16	II.